

॥ शिवोपनिषद् ॥

कैलासशिखरासीनमशेषामरपूजितम् ।
कालघ्नं श्रीमहाकालमीश्वरं ज्ञानपारगम् ॥ १-१ ॥
संपूज्य विधिवद्भक्त्या ऋष्यात्रेयः सुसंयतः ।
सर्वभूतहितार्थाय पप्रच्छेदं महामुनिः ॥ १-२ ॥
ज्ञानयोगं न विन्दन्ति ये नरा मन्दबुद्धयः ।
ते मुच्यन्ते कथं घोराद्भगवन्भवसागरात् ॥ १-३ ॥
एवं पृष्टः प्रसन्नात्मा ऋष्यात्रेयेण धीमता ।
मन्दबुद्धिविमुक्त्यर्थं महाकालः प्रभाषते ॥ १-४ ॥
महादेव उवाच
पुरा रुद्रेण गदिताः शिवधर्माः सनातनाः ।
देव्याः सर्वगणानां च संक्षेपाद्ग्रन्थकोटिभिः ॥ १-५ ॥
आयुः प्रज्ञां तथा शक्तिं प्रसमीक्ष्य नृणामिह ।
तापत्रयप्रपीडां च भोगतृष्णाविमोहिनीम् ॥ १-६ ॥
ते धर्माः स्कन्दनन्दिभ्यामन्यैश्च मुनिसत्तमैः ।
सारमादाय निर्दिष्टाः सम्यक्प्रकरणान्तरैः ॥ १-७ ॥
सारादपि महासारं शिवोपनिषदं परम् ।
अल्पग्रन्थं महार्थं च प्रवक्ष्यामि जगद्धितम् ॥ १-८ ॥
शिवः शिव इमे शान्त- नाम चाद्यं मुहुर्मुहुः ।
उच्चारयन्ति तद्भक्त्या ते शिवा नात्र संशयः ॥ १-९ ॥
अशिवाः पाशसंयुक्ताः पशवः सर्वचेतनाः ।
यस्माद्विलक्षणास्तेभ्यस्तस्मादीशः शिवः स्मृतः ॥ १-१० ॥
गुणो बुद्धिरहंकारस्तन्मात्राणीन्द्रियानि च ।
भूतानि च चतुर्विंशदिति पाशाः प्रकीर्तिताः ॥ १-११ ॥
पञ्चविंशकमज्ञानं सहजं सर्वदेहिनाम् ।
पाशाजालस्य तन्मूलं प्रकृतिः कारणाय नः ॥ १-१२ ॥
सत्यज्ञाने निबध्यन्ते पुरुषाः पाशबन्धनैः ।
मद्भावाच्च विमुच्यन्ते ज्ञानिनः पाशपञ्जरात् ॥ १-१३ ॥
षड्विंशकश्च पुरुषः पशुरज्ञः शिवागमे ।
सप्तविंश इति प्रोक्तः शिवः सर्वजगत्पतिः ॥ १-१४ ॥
यस्माच्छिवः सुसंपूर्णः सर्वज्ञः सर्वगः प्रभुः ।
तस्मात्स पाशहरितः स विशुद्धः स्वभावतः ॥ १-१५ ॥
पशुपाशपरः शान्तः परमज्ञानदेशिकः ।
शिवः शिवाय भूतानां तं विज्ञाय विमुच्यते ॥ १-१६ ॥
एतदेव परं ज्ञानं शिव इत्यक्षरद्वयम् ।
विचाराद्याति विस्तारं तैलबिन्दुरिवाम्भसि ॥ १-१७ ॥
सकृदुच्चारितं येन शिव इत्यक्षरद्वयम् ।
बद्धः परिकरस्तेन मोक्षोपगमनं प्रति ॥ १-१८ ॥

द्व्यक्षरः शिवमन्त्रो ऽयं शिवोपनिषदि स्मृतः ।
एकाक्षरः पुनश्चायमोमित्येवं व्यवस्थितः ॥ १-१९ ॥
नामसंकीर्तनादेव शिवस्याशेषपातकैः ।
यतः प्रमुच्यते क्षिप्रं मन्त्रो ऽयं द्व्यक्षरः परः ॥ १-२० ॥
यः शिवं शिवमित्येवं द्व्यक्षरं मन्त्रमभ्यसेत् ।
एकाक्षरं वा सततं स याति परमं पदम् ॥ १-२१ ॥
मित्रस्वजनबन्धूनां कुर्यान्नाम शिवात्मकम् ।
अपि तत्कीर्तनाद्याति पापमुक्तः शिवं पुरम् ॥ १-२२ ॥
विज्ञेयः स शिवः शान्तो नरस्तद्भावभावितः ।
आस्ते सदा निरुद्विग्नः स देहान्ते विमुच्यते ॥ १-२३ ॥
हृद्यन्तःकरणं ज्ञेयं शिवस्य आयतनं परम् ।
हृत्पद्मं वेदिका तत्र लिङ्गमोकारमिष्यते ॥ १-२४ ॥
पुरुषः स्थापको ज्ञेयः सत्यं संमार्जनं स्मृतम् ।
अहिंसा गोमयं प्रोक्तं शान्तिश्च सलिलं परम् ॥ १-२५ ॥
कुर्यात्संमार्जनं प्राज्ञो वैराग्यं चन्दनं स्मृतम् ।
पूजयेद्भयानयोगेन संतोषैः कुसुमैः सितैः ॥ १-२६ ॥
धूपश्च गुग्गुलुर्देयः प्राणायामसमुद्भवः ।
प्रत्याहारश्च नैवेद्यमस्तेयं च प्रदक्षिणम् ॥ १-२७ ॥
इति दिव्योपचारैश्च संपूज्य परमं शिवम् ।
जपेद्भयान्ते च मुक्त्यर्थं सर्वसङ्गविवर्जितः ॥ १-२८ ॥
ज्ञानयोगविनिर्मुक्तः कर्मयोगसमावृत्तः ।
मृतः शिवपुरं गच्छेत्स तेन शिवकर्मणा ॥ १-२९ ॥
तत्र भुक्त्वा महाभोगान्प्रलये सर्वदेहिनाम् ।
शिवधर्माच्छिवज्ञानं प्राप्य मुक्तिमवाप्नुयात् ॥ १-३० ॥
ज्ञानयोगेन मुच्यन्ते देहपातादनन्तरम् ।
भोगान्भुक्त्वा च मुच्यन्ते प्रलये कर्मयोगिनः ॥ १-३१ ॥
तस्माज्ज्ञानविदो योगात्तथाज्ञाः कर्मयोगिनः ।
सर्व एव विमुच्यन्ते ये नराः शिवमाश्रिताः ॥ १-३२ ॥
स भोगः शिवविद्यार्थं येषां कर्मास्ति निर्मलम् ।
ते भोगान्प्राप्य मुच्यन्ते प्रलये शिवविद्यया ॥ १-३३ ॥
विद्या संकीर्तनीया हि येषां कर्म न विद्यते ।
ते चावर्त्य विमुच्यन्ते यावत्कर्म न तद्भवेत् ॥ १-३४ ॥
शिवज्ञानविदं तस्मात्पूजयेद्विभवैर्गुरुम् ।
विद्यादानं च कुर्वीत भोगमोक्षजिगीषया ॥ १-३५ ॥
शिवयोगी शिवज्ञानी शिवजापी तपोऽधिकः ।
क्रमशः कर्मयोगी च पञ्चैते मुक्तिभाजनाः ॥ १-३६ ॥
कर्मयोगस्य यन्मूलं तद्वक्ष्यामि समासतः ।
लिङ्गमायतनं चेति तत्र कर्म प्रवर्तते ॥ १-३७ ॥

॥ इति शिवोपनिषदि मुक्तिनिर्देशाध्यायः प्रथमः ॥

अथ पूर्वस्थितो लिङ्गे गर्भः स त्रिगुणो भवेत् ।
गर्भाद्वापि विभागेन स्थाप्य लिङ्गं शिवालये ॥ २-१ ॥
यावल्लिङ्गस्य दैर्घ्यं स्यात्तावेद्वद्याश्च विस्तरः ।
लिङ्गतृतीयभागेन भवेद्वद्याः समुच्छ्रयः ॥ २-२ ॥
भागमेकं न्यसेद्भूमौ द्वितीयं वेदिमध्यतः ।
तृतीयभागे पूजा स्वादिति लिङ्गं त्रिधा स्थितम् ॥ २-३ ॥
भूमिस्थं चतुरश्रं स्वादष्टाश्रं वेदिमध्यतः ।
पूजार्थं वर्तुलं कार्यं दैर्घ्यात्त्रिगुणविस्तरम् ॥ २-४ ॥
अधोभागे स्थितः स्कन्दः स्थिता देवी च मध्यतः ।
ऊर्ध्वं रुद्रः क्रमाद्वापि ब्रह्मविष्णुमहेश्वराः ॥ २-५ ॥
एत एव त्रयो लोका एत एव त्रयो गुणाः ।
एत एव त्रयो वेदा एतच्चान्यत्स्थितं त्रिधा ॥ २-६ ॥
नवहस्तः स्मृतो ज्येष्ठः षड्दस्तश्चापि मध्यमः ।
विद्यात्कनीयस्त्रैहस्तं लिङ्गमानमिदं स्मृतम् ॥ २-७ ॥
गर्भस्यानतः प्रविस्तारस्तदूनश्च न शस्यते ।
गर्भस्यानतः प्रविस्तारादतदुपर्यपि संस्थितम् ॥ २-८ ॥
प्रासादं कल्पयेच्छ्रीमान्विभजेत त्रिधा पुनः ।
भाग एको भवेज्जङ्घा द्वौ भागौ मञ्जरी स्मृता ॥ २-९ ॥
मञ्जर्यां अर्धभागस्थं शुकनासं प्रकल्पयेत् ।
गर्भादर्धेन विस्तारमायामं च सुशोभनम् ॥ २-१० ॥
गर्भाद्वापि त्रिभागेन शुकनासं प्रकल्पयेत् ।
गर्भादर्धेन विस्तीर्णां गर्भाच्च द्विगुणायता ॥ २-११ ॥
जङ्घाभिश्च भवेत्कार्या मञ्जर्यङ्गुलराशिना ।
प्रासादादर्धेन विज्ञेयो मण्डपस्तस्य वामतः ॥ २-१२ ॥
मण्डपात्पादविस्तीर्णां जगती तावदुच्छ्रिता ।
प्रासादस्य प्रमाणेन जगत्या सार्धमङ्गणम् ॥ २-१३ ॥
प्राकारं तत्समन्ताच्च गुपुरादालभूषितम् ।
प्राकारान्तः स्थितं कार्यं वृषस्थानं समुच्छ्रितम् ॥ २-१४ ॥
नन्दीश्वरमहाकालौ द्वारशाखाव्यवस्थितौ ।
प्राकारादक्षिणे कार्यं सर्वोपकरणान्वितम् ॥ २-१५ ॥
पञ्चभौमं त्रिभौमं वा योगीन्द्रावसथं महत् ।
प्राकारगुप्तं तत्कार्यं मैत्रस्थानसमन्वितम् ॥ २-१६ ॥
स्थानाद्दशसमायुक्तं भव्यवृक्षजलान्वितम् ।
तन्महानसमाग्नेय्यां पूर्वतः सत्त्रमण्डपम् ॥ २-१७ ॥
स्थानं चण्डेशमैशान्यां पुष्पारामं तथोत्तरम् ।
कोष्ठागारं च वायव्यां वारुण्यां वरुणालयम् ॥ २-१८ ॥
शमीन्धनकुशस्थानमायुधानां च नैर्ऋतम् ।
सर्वलोकोपकाराय नगरस्थं प्रकल्पयेत् ॥ २-१९ ॥
श्रीमदायतनं शम्भोर्योगिनां विजने वने ।
शिवस्यायतने यावत्समेताः परमाणवः ॥ २-२० ॥
मन्वन्तराणि तावन्ति कर्तुर्भोगाः शिवे पुरे ।
महाप्रतिमलिङ्गानि महान्त्यायतनानि च ॥ २-२१ ॥

कृत्वाप्नोति महाभोगानन्ते मुक्तिं च शाश्वतीम् ।
लिङ्गप्रतिष्ठां कुर्वीत यदा तल्लक्षणं कृती ॥ २-२२ ॥
पञ्चगव्येन संशोध्य पूजयित्वाधिवासयेत् ।
पालाशोदुम्बराश्वत्थ- पृषदाज्यतिलैर्यवैः ॥ २-२३ ॥
अग्निकार्यं प्रकुर्वीत दद्यात्पूर्णाहुतित्रयम् ।
शिवस्याष्टशतं हुत्वा लिङ्गमूलं स्पृशेद्बुधः ॥ २-२४ ॥
एवं मध्ये ऽवसाने तन्मूर्तिमन्त्रैश्च मूर्तिषु ।
अष्टौ मूर्तिश्वराः कार्याः नवमः स्थापकः स्मृतः ॥ २-२५ ॥
प्रातः संस्थापयेल्लिङ्गं मन्त्रैस्तु नवभिः क्रमात् ।
महास्नापनपूजां च स्थाप्य लिङ्गं प्रपूजयेत् ॥ २-२६ ॥
गुरोर्मूर्तिधराणां च दद्यादुत्तमदक्षिणाम् ।
यतीनां च समस्तानां दद्यान्मध्यमदक्षिणाम् ॥ २-२७ ॥
दीनान्धकृपणेभ्यश्च सर्वासामुपकल्पयेत् ।
सर्वभक्ष्यान्नपानाद्यैरनिषिद्धं च भोजनम् ॥ २-२८ ॥
कल्पयेदागतानां च भूतेभ्यश्च बलिं हरेत् ।
रात्रौ मातृगणानां च बलिं दद्याद्विशेषतः ॥ २-२९ ॥
एवं यः स्थापयेल्लिङ्गं तस्य पुण्यफलं शृणु ।
कुलत्रिंशकमुद्धृत्य भृत्यैश्च परिवारितः ॥ २-३० ॥
कलत्रपुत्रमित्राद्यैः सहितः सर्वबान्धवैः ।
विमुच्य पापकलिलं शिवलोकं व्रजेन्नरः ।
तत्र भुक्त्वा महाभोगान्प्रलये मुक्तिमाप्नुयात् ॥ २-३१ ॥
॥ इति शिवोपनिषदि लिङ्गायतनाध्यायो द्वितीयः ॥

अथान्यैरल्पवित्तैश्च नृपैश्च शिवभावितैः ।
शक्तितः स्वाश्रमे कार्यं शिवशान्तिगृहद्वयम् ॥ ३-१ ॥
गृहस्येशानदिग्भागे कार्यमुत्तरतो ऽपि वा ।
खात्वा भूमिं समुद्धृत्य शल्यानाकोट्य यत्नतः ॥ ३-२ ॥
शिवदेवगृहं कार्यमष्टहस्तप्रमाणतः ।
दक्षिणोत्तरदिग्भागे किञ्चिद्दीर्घं प्रकल्पयेत् ॥ ३-३ ॥
हस्तमात्रप्रमाणं च दृढपट्टचतुष्टयम् ।
चतुष्कोणेषु संयोज्यमर्घ्यपात्रादिसंश्रयम् ॥ ३-४ ॥
गर्भमध्ये प्रकुर्वीत शिववेदिं सुशोभनाम् ।
उदगर्वाकिच्छ्रतां(?) किञ्चिच्चतुःशीर्षकसंयुताम् ॥ ३-५ ॥
त्रिहस्तायामविस्ताराम्पोडशाङ्गुलमुच्छ्रिताम् ।
तच्छ्रीर्षाणीव हस्तार्धमायामाद्विस्तरेण च ॥ ३-६ ॥
शिवस्थण्डिलमित्येतच्चतुर्हस्तं समं शिरः ।
मूर्तिनैवेद्यदीपानां विन्यासार्थं प्रकल्पयेत् ॥ ३-७ ॥
शैवलिङ्गेन कार्यं स्यात्कार्यं मणिजपार्थिवैः ।
स्थण्डिलार्धे च कुर्वन्ति वेदिमन्यां सवर्तुलाम् ॥ ३-८ ॥
षोडशाङ्गुलमुत्सेधां विस्तीर्णां द्विगुणेन च ।
गृहे न स्थापयेच्छैलं लिङ्गं मणिजमर्चयेत् ॥ ३-९ ॥
त्रिसंध्यं पार्थिवं वापि कुर्यादन्यद्दिनेदिने ।
सर्वेषामेव वर्णानां स्फाटिकं सर्वकामदम् ॥ ३-१० ॥

सर्वदोषविनिर्मुक्तमन्यथा दोषमावहेत् ।
 आयुष्मान्बलवाञ्छ्रीमान्पुत्रवान्धनवान्सुखी ॥ ३-११ ॥
 वरमिष्टं च लभते लिङ्गं पार्थिवमर्चयन् ।
 तस्माद्धि पार्थिवं लिङ्गं ज्ञेयं सर्वार्थसाधकम् ॥ ३-१२ ॥
 निर्दोषं सुलभं चैव पूजयेत्सततं बुधः ।
 यथा यथा महालिङ्गं पूजा श्रद्धा यथा यथा ॥ ३-१३ ॥
 तथा तथा महत्पुण्यं विज्ञेयमनुरूपतः ।
 प्रतिमालिङ्गवेदीषु यावन्तः परमाणवः ।
 तावत्कल्पान्महाभोगस्तत्कर्तास्ते शिवे पुरे ॥ ३-१४ ॥
 ॥ इति शिवोपनिषदि शिवगृहाध्यायस्तृतीयः ॥

अथैकभिन्नाविच्छिन्नं पुरतः शान्तिमण्डपम् ।
 पूर्वापराष्टहस्तं स्याद्द्वादशोत्तरदक्षिणे ॥ ४-१ ॥
 तद्द्वारभित्तिसंबद्धं कपिच्छुक्तसमावृतम् ।
 पटद्वयं भवेत्स्थाप्य सुवाद्यावारहेतुना ॥ ४-२ ॥
 द्वारं त्रिशाखं विज्ञेयं नवत्यङ्गुलमुच्छ्रितम् ।
 तदर्धेन च विस्तीर्णं सत्कवाटं शिवालये ॥ ४-३ ॥
 दीर्घं पञ्चनवत्या च पञ्चशाखासुशोभितम् ।
 सत्कवाटद्वयोपेतं श्रीमद्वाहनमण्डपम् ॥ ४-४ ॥
 द्वारं पञ्चान्मुखं ज्ञेयमशेषार्थप्रसाधकम् ।
 अभावे प्राङ्मुखं कार्यमुदगदक्षिणतो न च ॥ ४-५ ॥
 गवाक्षकद्वयं कार्यमपिधानं सुशोभनम् ।
 धूमनिर्गमनार्थाय दक्षिणोत्तरकुड्ययोः ॥ ४-६ ॥
 आग्नेयभागात्परितः कार्या जालगवाक्षकाः ।
 ऊर्ध्वस्तूपिकया युक्ता ईषच्छिद्रपिधानया ॥ ४-७ ॥
 शिवाग्निहोत्रकुण्डं च वृत्तं हस्तप्रमाणतः ।
 चतुरश्रवेदि(kA) श्रीमन्मेखलात्रयभूषितम् ॥ ४-८ ॥
 कुड्यं द्विहस्तविस्तीर्णं पञ्चहस्तसमुच्छ्रितम् ।
 शिवाग्निहोत्रशरणं कर्तव्यमतिशोभनम् ॥ ४-९ ॥
 जगतीस्तम्भपट्टाद्यं सप्तसंख्यं च कल्पयेत् ।
 बन्धयोगविनिर्मुक्तं तुल्यस्थानपदान्तरम् ॥ ४-१० ॥
 ऐष्टकं कल्पयेद्यत्नाच्छिद्रवाग्न्यायतनं महत् ।
 चतुःप्रेगीवकोपेतम्(?) एकप्रेगीवकेन वा(?) ॥ ४-११ ॥
 सुधाप्रलिप्तं कर्तव्यं पञ्चाण्डकबिभूषितम् ।
 शिवाग्निहोत्रशरणं चतुरण्डकसंयुतम् ॥ ४-१२ ॥
 बहिस्तदेव जगती त्रिहस्ता वा सुकुट्टिमा ।
 तावदेव च विस्तीर्णां मेखलादिविभूषिता ॥ ४-१३ ॥
 कर्तव्या चात्र जगती तस्याश्चाधः समन्ततः ।
 द्विहस्तमात्रविस्तीर्णां तदर्धार्धसमुच्छ्रिता ॥ ४-१४ ॥
 अन्या वृत्ता प्रकर्तव्या रुद्रवेदी सुशोभना ।
 दशहस्तप्रमाणा च चतुरङ्गुलमुच्छ्रिता ॥ ४-१५ ॥
 रुद्रमातृगणानां च दिक्पतीनां च सर्वदा ।
 सर्वाग्रपाकसंयुक्तं तासु नित्यबलिं हरेत् ॥ ४-१६ ॥

वेद्यन्या सर्वभूतानां बहिः कार्या द्विहस्तिका ।
 वृषस्थानं च कर्तव्यं शिवालोकेनसंमुखम् ॥ ४-१७ ॥
 अग्राश्रसवितुर्व्योम वृषः कार्यश्च पश्चिमे ।
 व्योमन्श्चाधस्त्रिगर्भं स्यात्पितृतर्पणवेदिका ॥ ४-१८ ॥
 प्राकारान्तर्बहिः कार्यं श्रीमद्गोपुरभूषितम् ।
 पुष्पारामजलोपेतं प्राकारान्तं च कारयेत् ॥ ४-१९ ॥
 मृदारुजं तृणच्छन्नं प्रकुर्वीत शिवालयम् ।
 भूमिकाद्वयविन्यासादुत्क्षिप्तं कल्पयेद्बुधः ॥ ४-२० ॥
 शिवदक्षिणतः कार्यं तभुक्तेर्योग्यमालयम् ।
 शय्यासनसमायुक्तं वास्तुविद्याविनिर्मितम् ॥ ४-२१ ॥
 ध्वजसिंहौ वृषगजौ चत्वारः शोभनाः स्मृताः ।
 धूमश्चगर्दभध्वाङ्क्षाश्चत्वारश्चार्थनाशकाः ॥ ४-२२ ॥
 गृहस्यायामविस्तारं कृत्वा त्रिगुणमादितः ।
 अष्टभिः शोधयेदापैः शेषश्च गृहमादिशेत् ॥ ४-२३ ॥
 इति शान्तिगृहं कृत्वा रुद्राग्निं यः प्रवर्तयेत् ।
 अन्येकं दिवसं भक्त्या तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ४-२४ ॥
 कलत्रपुत्रमित्राद्यैः स भृत्यैः परिवारितः ।
 कुलैकविंशदुत्तार्य देवलोकमवाप्नुयात् ॥ ४-२५ ॥
 नीलोत्पलदलश्यामाः पीनवृत्तपयोधराः ।
 हेमवर्णाः स्त्रियश्चान्याः सुन्दर्यः प्रियदर्शनाः ॥ ४-२६ ॥
 ताभिः सार्धं महाभोगैर्विमानैः सार्वकामिकैः ।
 इच्छया क्रीडते तावद्यावदाभूतसंप्लवम् ॥ ४-२७ ॥
 ततः कल्पाग्निना सार्धं दह्यमानं सुविह्वलम् ।
 दृष्ट्वा विरज्यते भूयो भवभोगमहाणवात् ॥ ४-२८ ॥
 ततः संपृच्छते रुद्रांस्तत्रस्थान्ज्ञानपारगान् ।
 तेभ्यः प्राप्य शिवज्ञानं शान्तं निर्वाणमाप्नुयात् ॥ ४-२९ ॥
 अविरक्तश्च भोगेभ्यः सप्त जन्मानि जायते ।
 पृथिव्यधिपतिः श्रीमानिच्छया वा द्विजोत्तमः ॥ ४-३० ॥
 सप्तमाज्जन्मनश्चान्ते शिवज्ञानमनाप्नुयात् ।
 ज्ञानाद्विरक्तः संसाराच्छुद्धः खान्यधितिष्ठति ॥ ४-३१ ॥
 इत्येतदखिलं कार्यं फलमुक्तं समासतः ।
 उत्सवे च पुनर्भूमः प्रत्येकं द्रव्यजं फलम् ॥ ४-३२ ॥
 सद्गन्धगुटिकामेकां लाक्षां प्राण्यङ्गवर्जिताम् ।
 कर्पासास्थिप्रमाणं च हुत्वाग्नौ शृणुयात्फलम् ॥ ४-३३ ॥
 यावत्सत्गन्धगुटिका शिवाग्नौ संख्यया हुता ।
 तावत्कोट्यस्तु वर्षाणि भोगान्भुङ्क्ते शिवे पुरे ॥ ४-३४ ॥
 एकाङ्गुलप्रमाणेन हुत्वाग्नौ चन्दनाहुतिम् ।
 वर्षकोटिद्वयं भोगैर्दिव्यैः शिवपुरे वसेत् ॥ ४-३५ ॥
 यावत्केसरसंख्यां कुसुमस्यानले हुतम् ।
 तावद्युगसहस्राणि शिवलोके महीयते ॥ ४-३६ ॥
 नागकेसरपुष्पं तु कुङ्कुमार्धेन कीर्तितम् ।
 यत्फलं चन्दनस्योक्तमुशीरस्य तदर्धकम् ॥ ४-३७ ॥
 यत्पुष्पधूपभष्यान्न- दधिक्षीरघृतादिभिः ।

पुण्यलिङ्गार्चने प्रोक्तं तद्धोमस्य दशाधिकम् ॥ ४-३८ ॥
 हुत्वाग्नौ समिधस्तिस्रौ शिवोमास्कन्दनामभिः ।
 पश्चाद्दद्यात्तिलान्नानि होमयीत यथाक्रमम् ॥ ४-३९ ॥
 पलाशाअङ्कुरजारिष्ट- पालाल्यः(?) समिधः शुभाः ।
 पृषदाज्यप्लुता हुत्वा शृणु यत्फलमाप्नुयात् ॥ ४-४० ॥
 पलाशाङ्कुरसंख्यानां यावदग्नौ हुतं भवेत् ।
 तावत्कल्पान्महाभोगैः शिवलोके महीयते ॥ ४-४१ ॥
 तल्लक्ष्यमध्यसंभूतं हुत्वाग्नौ समिधः शुभाः ।
 कल्पाधेसमितं कालं भोगान्भुङ्क्ते शिवे पुरे ॥ ४-४२ ॥
 शमीसमित्फलं देयमब्दानपि च लक्षकम् ।
 शम्यर्धफलवच्छेषाः समिधः क्षीरवृक्षजाः ॥ ४-४३ ॥
 तिलसंख्यांस्तिलान्हुत्वा ह्याज्याक्ता(?) यावती भवेत् ।
 तावत्स वर्षलक्षास्तु भोगान्भुङ्क्ते शिवे पुरे ॥ ४-४४ ॥
 यावत्सुरौषधीरजसु(?) तिलतुल्यफलं स्मृतम् ।
 इतरेभ्यस्तिलेभ्यश्च कृष्णानां द्विगुणं फलम् ॥ ४-४५ ॥
 लाजाक्षताः सगोधूमाः वर्षलक्षफलप्रदाः ।
 दशसाहस्रिका ज्ञेयाः शेषाः स्युर्वीजजातयः ॥ ४-४६ ॥
 पलाशेन्धनजे वह्नौ होमस्य द्विगुणं फलम् ।
 क्षीरवृक्षसमृद्धे ऽग्नौ फलं सार्धाधिकं भवेत् ॥ ४-४७ ॥
 असमिद्धे सधूमे च होमकर्म निरर्थकम् ।
 अन्धश्च जायमानः स्याद्द्वारिद्र्योपहतस्तथा ॥ ४-४८ ॥
 न च कण्टकिभिर्वृक्षैरग्निं प्रज्वाल्य होमयेत् ।
 शुष्केर्नवैः प्रशस्तैश्च काष्ठैरग्निं समिन्धयेत् ॥ ४-४९ ॥
 एवमाज्याहुतिं हुत्वा शिवलोकमवाप्नुयात् ।
 तत्र कल्पशतं भोगान्भुङ्क्ते दिव्यान्यथेप्सितान् ॥ ४-५० ॥
 सुचैकाहितमात्रेण व्रतस्यापूरितेन च ।
 याहुतिर्दीयते वह्नौ सा पूर्णाहुतिरुच्यते ॥ ४-५१ ॥
 एकां पूर्णाहुतिं हुत्वा शिवेन शिवभावितः ।
 सर्वकाममवाप्नोति शिवलोके व्यवस्थितः ॥ ४-५२ ॥
 अशेषकुलजैसार्धं स भृत्यैः परिवारितः ।
 आभूतसंप्लवं यावद्भोगान्भुङ्क्ते यथेप्सितान् ॥ ४-५३ ॥
 ततश्च प्रलये प्राप्ते संप्राप्य ज्ञानमुत्तमम् ।
 प्रसादादीश्वरस्यैव मुच्यते भवसागरात् ॥ ४-५४ ॥
 शिवपूर्णाहुतिं वह्नौ पतन्ती यः प्रपश्यति ।
 सो ऽपि पापरि नरः सर्वैर्मुक्तः शिवपुरं व्रजेत् ॥ ४-५५ ॥
 शिवाग्निधूमसंपृष्टा जीवाः सर्वे चराचराः ।
 ते ऽपि पापविनिर्मुक्ताः स्वर्गं यान्ति न संशयः ॥ ४-५६ ॥
 शिवयज्ञमहावेद्या जायते ये न सन्ति वा ।
 ते ऽपि यान्ति शिवस्थानं जीवाः स्थावरजङ्गमाः ॥ ४-५७ ॥
 पूर्णाहुतिं घृताभावे क्षीरतैलेन कल्पयेत् ।
 होमयेदतसीतैलं तिलतैलं विना नरः ॥ ४-५८ ॥
 सर्षपेङ्गुडिकाशाम्र- करञ्जमधुकाक्षजम् ।
 प्रियङ्गुबिल्वपैप्पल्य- नालिकेरसमुद्भवम्(?) ॥ ४-५९ ॥

इत्येवमादिकं तैलमाज्याभावे प्रकल्पयेत् ।
 दूर्वया बिल्वपत्रैर्वा समिधः संप्रकीर्तिताः ॥ ४-६० ॥
 अन्नार्थं होमयेत्क्षीरं दधि मूलफलानि वा ।
 तिलार्थं तण्डुलैः कुर्याद्दूर्वाथं हरितैस्तृणैः ॥ ४-६१ ॥
 परिधीनामभावेन शरैर्वंशैश्च कल्पयेत् ।
 इन्धनानामभावेन दीपयेत्तृणगोमयैः ॥ ४-६२ ॥
 गोमयानामभावेन महत्यम्भसि होमयेत् ।
 अपामसंभवे होमं भूमिभागे मनोहरे ॥ ४-६३ ॥
 विप्रस्य दक्षिणे पाणावश्चत्थे तदभावतः ।
 छागस्य दक्षिणे कर्णे कुशमूले च होमयेत् ॥ ४-६४ ॥
 स्वात्माग्नौ होमयेत्प्राज्ञः सर्वाग्नीनामसंभवे ।
 अभावे न त्यजेत्कर्म कर्मयोगविधौ स्थितः ॥ ४-६५ ॥
 आपत्काले ऽपि यः कुर्याच्छ्रवाग्नेर्नसार्चनम् ।
 स मोहकञ्चुकं त्यक्त्वा परां शान्तिमवाप्नुयात् ॥ ४-६६ ॥
 प्राणाग्निहोत्रं कुर्वन्ति परमं शिवयोगिनः ।
 बाह्यकर्मविनिर्मुक्ता ज्ञानध्यानसमाकुलाः ॥ ४-६७ ॥
 ॥ इति शिवोपनिषदि शान्तिगृहाग्निकार्याध्यायश्चतुर्थः ॥

अथाग्नेयं महास्नानमलक्ष्मीमलनाशनम् ।
 सर्वपापहरं दिव्यं तपः श्रीकीर्तिवर्धनम् ॥ ५-१ ॥
 अग्निरूपेण रुद्रेण स्वतेजः परमं बलम् ।
 भूतिरूपं समुद्गीर्णं विशुद्धं दुरितापहम् ॥ ५-२ ॥
 यक्षरक्षःपिशाचानां ध्वंसनं मन्त्रसत्कृतम् ।
 रक्षार्थं बालरूपाणां सूतिकानां गृहेषु च ॥ ५-३ ॥
 यश्च भुङ्क्ते द्विजः कृत्वा अन्नस्य वा परिधित्रयम्(?) ।
 अपि शूद्रस्य पङ्कितस्थः पङ्कितदोषैर्न लिप्यते ॥ ५-४ ॥
 आहारमर्धभुक्तं च कीटकेशादिदूषितम् ।
 तावन्मात्रं समुद्धृत्य भूतिस्पृष्टं विशुद्ध्यति ॥ ५-५ ॥
 आरण्यं गोमयकृतं करीषं वा प्रशस्यते ।
 शर्करापांसुनिर्मुक्तमभावे काष्ठभस्मना ॥ ५-६ ॥
 स्वगृहाश्रमवल्लिभ्यः कुलालालयभस्मना ।
 गोमयेषु च दग्धेषु हीष्टकानि च येषु च ॥ ५-७ ॥
 सर्वत्र विद्यते भस्म दुःखापार्जनरक्षणम्(duHkhopAr) ।
 शङ्खकुन्देन्दुवर्णाभमादद्याज्जन्तुवर्जितम् ॥ ५-८ ॥
 भस्मानीय प्रयत्नेन तद्रक्षेद्यत्नवांस्तथा ।
 मार्जारमूषिकाद्यैश्च नोपहन्येत तद्यथा ॥ ५-९ ॥
 पञ्चदोषविनिर्मुक्तं गुणपञ्चकसंयुतम् ।
 शिवैकादशिकाजप्तं शिवभस्म प्रकीर्तितम् ॥ ५-१० ॥
 जातिकारुकाक्काय- स्थानदुष्टं च पञ्चमम् ।
 पापघ्नं शांकरं रक्षा- पवित्रं योगदं गुणाः(?) ॥ ५-११ ॥
 शिवव्रतस्य शान्तस्य भासकत्वाच्छुभस्य च ।
 भक्षणात्सर्वपापानां भस्मेति परिकीर्तितम् ॥ ५-१२ ॥
 भस्मस्नानं शिवस्नानं वारुणादधिकं स्मृतम् ।
 जन्तुशैवालनिर्मुक्तमाग्नेयं पङ्कवर्जितम् ॥ ५-१३ ॥

अपवित्रं भवेत्तोयं निशि पूर्वमनाहृतम् ।
 नदीतडागवापिषु गिरिप्रस्रवणेषु च ॥ ५-१४ ॥
 स्नानं साधारणं प्रोक्तं वारुणं सर्वदेहिनाम् ।
 असाधारणमेवोक्तं भस्मस्नानं द्विजन्मनाम् ॥ ५-१५ ॥
 त्रिकालं वारुणस्नानादनारोग्यं प्रजायते ।
 आग्नेयं रोगशमनमेतस्मादसार्वकामिकम् ॥ ५-१६ ॥
 संध्यात्रये ऽर्धरात्रे च भुक्त्वा चात्रविरेचने ।
 शिवयोग्याचरेत्स्नानमुच्चारादिक्रियासु च ॥ ५-१७ ॥
 भस्मास्तृते महीभागे समे जन्तुविवर्जिते ।
 ध्यायमानः शिवं योगी रजन्यन्तं शयीत च ॥ ५-१८ ॥
 एकरात्रोषितस्यापि या गतिर्भस्मशायिनः ।
 न सा शक्या गृहस्थेन प्राप्तुं यज्ञशतैरपि ॥ ५-१९ ॥
 गृहस्थस्त्र्यायुषोकारैः स्नानं कुर्यात्त्रिपुण्ड्रकैः ।
 यतिः सार्वार्ङ्गिकं स्नानमापादतलमस्तकात् ॥ ५-२० ॥
 शिवभक्तस्त्रिधा वेद्यां भस्मस्नानफलं लभेत् ।
 हृदि मूर्ध्नि ललाटे च शूद्रः शिवगृहाश्रमी ॥ ५-२१ ॥
 गणाः प्रव्रजिताः शान्ताः भूतिमालभ्य पञ्चधा ।
 शिरोललाटे हृद्वाहोर्भस्मस्नानफलं लभेत् ॥ ५-२२ ॥
 संवत्सरं तदर्धं वा चतुर्दशयष्टमीषु च ।
 यः कुर्याद्भस्मना स्नानं तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ५-२३ ॥
 शिवभस्मनि यावन्तः समेताः परमाणवः ।
 तावद्दर्षसहस्राणि शिवलोके महीयते ॥ ५-२४ ॥
 एकविंशकुलोपेतः पत्नीपुत्रादिसंयुतः ।
 मित्रस्वजनभृत्यैश्च समस्तैः परिवारितः ॥ ५-२५ ॥
 तत्र भुक्त्वा महाभोगानिच्छया सार्वकामिकान् ।
 ज्ञानयोगं समासाद्य प्रलये मुक्तिमाप्नुयात् ॥ ५-२६ ॥
 भस्म भस्मान्तिकं येन गृहीतं नैष्टिकव्रतम्(?) ।
 अनेन वै स देहेन रुद्रश्चङ्क्रमते क्षितौ ॥ ५-२७ ॥
 भस्मस्नानरतं शान्तं ये नमन्ति दिने दिने ।
 ते सर्वपापनिर्मुक्ता नरा यान्ति शिवं पुरम् ॥ ५-२८ ॥
 इत्येतत्परमं स्नानमाग्नेयं शिवनिर्मितम् ।
 त्रिसंध्यमाचरेन्नित्यं जापी योगमवाप्नुयात् ॥ ५-२९ ॥
 भस्मानीय प्रदद्याद्यः स्नानार्थं शिवयोगिने ।
 कल्पं शिवपुरे भोगान्भुक्त्वान्ते स्याद्द्विजोत्तमः ॥ ५-३० ॥
 आग्नेयं वारुणं मान्त्रं वायव्यं त्वैन्द्रपञ्चमम् ।
 मानसं शान्तितोयं च ज्ञानस्नानं तथाष्टमम् ॥ ५-३१ ॥
 आग्नेयं रुद्रमन्त्रेण भस्मस्नानमनुत्तमम् ।
 अम्भसा वारुणं स्नानम्कार्यं वारुणमूर्तिना ॥ ५-३२ ॥
 मूर्धानं पाणिनालभ्य शिवैकादशिकां जपेत् ।
 ध्यायमानः शिवं शान्तमन्त्रस्नानं परं स्मृतम् ॥ ५-३३ ॥
 गवां खुरपुटोत्खात-पवनोद्भूतरेणुना ।
 कार्यं वायव्यकं स्नानमन्त्रेण मरुदात्मना ॥ ५-३४ ॥
 व्यभ्रे ऽर्के वर्षति स्नानं कुर्यादैन्द्री दिशं स्थितः ।

आकाशमूर्तिमन्त्रेण तदैन्द्रमिति कीर्तितम् ॥ ५-३५ ॥
 उदकं पाणिना गृह्य सर्वतीर्थानि संस्मरेत् ।
 अभ्युक्षयेच्छिरस्तेन स्नानं मानसमुच्यते ॥ ५-३६ ॥
 पृथिव्यां यानि तीर्थानि सरांस्यायतनानि च ।
 तेषु स्नातस्य यत्पुण्यं तत्पुण्यं क्षान्तिवारिणा ॥ ५-३७ ॥
 न तथा शुध्यते तीर्थैस्तपोभिर्वा महाध्वरैः ।
 पुरुषः सर्वदानैश्च यथा क्षान्त्या विशुद्ध्यति ॥ ५-३८ ॥
 आक्रुष्टस्ताडितस्तस्मादधिकक्षिप्तस्तिरस्कृत ।
 क्षमेदक्षममानानां स्वर्गमोक्षजिगीषया ॥ ५-३९ ॥
 यैव ब्रह्मविदां प्राप्तिर्यैव प्राप्तिस्तपस्विनाम् ।
 यैव योगाभियुक्तानां गतिः सैव क्षमावताम् ॥ ५-४० ॥
 ज्ञानामलाम्भसा स्नातः सर्वदैव मुनिः शुचिः ।
 निर्मलः सुविशुद्धश्च विज्ञेयः सूर्यरश्मिवत् ॥ ५-४१ ॥
 मेध्यामेध्यरसं यद्वदपि वत्स विना करैः ।
 नैव लिप्यति तद्दोषैस्तद्वज्जानी सुनिर्मलः ॥ ५-४२ ॥
 एषामेकतमे स्नातः शुद्धभावः शिवं व्रजेत् ।
 अशुद्धभावः स्नातो ऽपि पूजयन्नाप्नुयात्फलम् ॥ ५-४३ ॥
 जलं मन्त्रं दया दानं सत्यमिन्द्रियसंयमः ।
 ज्ञानं भावात्मशुद्धिश्च शौचमष्टविधं श्रुतम् ॥ ५-४४ ॥
 अङ्गुष्ठतलमूले च ब्राह्मं तीर्थमवस्थितम् ।
 तेनाचम्य भवेच्छुद्धः शिवमन्त्रेण भावितः ॥ ५-४५ ॥
 यदधः कन्यकायाश्च तर्तीर्थं दैवमुच्यते ।
 तीर्थं प्रदेशिनीमूले पित्र्यं पितृविधोदयम्(?) ॥ ५-४६ ॥
 मध्यमाङ्गुलिमध्येन तीर्थमारिषमुच्यते ।
 करपुष्करमध्ये तु शिवतीर्थं प्रतिष्ठितम् ॥ ५-४७ ॥
 वामपाणितले तीर्थमौमन्नाम प्रकीर्तितम् ।
 शिवोमातीर्थसंयोगात्कुर्यात्स्नानाभिषेचनम् ॥ ५-४८ ॥
 देवान्दैवेन तीर्थेन तर्पयेदकृताम्भसा ।
 उद्धृत्य दक्षिणं पाणिमुपवीती सदा बुधः ॥ ५-४९ ॥
 प्राचीनावीतिना कार्यं पितृणां तिलवारिणा ।
 तर्पणं सर्वभूतानामारिषेण निवीतिना ॥ ५-५० ॥
 सव्यस्कन्धे यदा सूत्रमुपवीत्युच्यते तदा ।
 प्राचीनावीत्यसव्येन निवीती कण्ठसंस्थिते ॥ ५-५१ ॥
 पितृणां तर्पणं कृत्वा सूर्यायाध्वं प्रकल्पयेत् ।
 उपस्थाय ततः सूर्यं यजेच्छिवमनन्तरम् ॥ ५-५२ ॥
 ॥ इति शिवोपनिषदि शिवभस्मस्नानाध्यायः पञ्चमः ॥

अथ भक्त्या शिवं पूज्य नैवेद्यमुपकल्पयेत् ।
 यदन्नमात्मनाशनीयात्तस्याग्रे विनिवेदयेत् ॥ ६-१ ॥
 यः कृत्वा भक्ष्यभोज्यानि यत्नेन विनिवेदयेत् ।
 शिवाय स शिवे लोके कल्पकोटिं प्रमोदते ॥ ६-२ ॥
 यः पक्वं श्रीफलं दद्याच्छिवाय विनिवेदयेत् ।
 गुरोर्वा होमयेद्वापि तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ६-३ ॥
 श्रीमद्भिः स महायानैर्भोगान्भुङ्क्ते शिवे पुरे ।

वर्षाणामयुतं साग्रं तदन्ते श्रीपतिर्भवेत् ॥ ६-४ ॥
 कपित्थमेकं यः पक्वमीश्वराय निवेदयेत् ।
 वर्षलक्षं महाभोगैः शिवलोके महीयते ॥ ६-५ ॥
 एकमात्रफलं पक्वं यः शम्भोर्विनिवेदयेत् ।
 वर्षाणाम्युतं भोगैः क्रीडते स शिवे पुरे ॥ ६-६ ॥
 एकं वटफलं पक्वं यः शिवाय निवेदयेत् ।
 वर्षलक्षं महाभोगैः शिवलोके महीयते ॥ ६-७ ॥
 यः पक्वं दाडिमं चैकं दद्याद्विकसितं नवम् ।
 शिवाय गुरवे वापि तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ६-८ ॥
 यावत्तद्वीजसंख्यानं शोभनं परिकीर्तितम् ।
 तावदष्टायुतान्युच्चैः शिवलोके महीयते ॥ ६-९ ॥
 द्वाक्षाफलानि पक्वानि यः शिवाय निवेदयेत् ।
 भक्त्या वा शिवयोगिभ्यस्तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ६-१० ॥
 यावत्तत्फलसंख्यानमुभयोर्विनिवेदितम् ।
 तावद्युगसहस्राणि रुद्रलोके महीयते ॥ ६-११ ॥
 द्वाक्षाफलेषु यत्पुण्यं तत्स्वर्जूरफलेषु च ।
 तदेव राजवृक्षेषु पारावतफलेषु च ॥ ६-१२ ॥
 यो नारङ्गफलं पक्वं विनिवेद्य महेश्वरे ।
 अष्टलक्षं महाभोगैः कृडते स शिवे पुरे ॥ ६-१३ ॥
 बीजपूरेषु तस्यार्धं तदर्थं लिङ्गेषु च ।
 जम्बूफलेषु यत्पुण्यं तत्पुण्यं तिन्दुकेषु च ॥ ६-१४ ॥
 पनसं नारिकेलं वा शिवाय विनिवेदयेत् ।
 वर्षलक्षं महाभोगैः शिवलोके महीयते ॥ ६-१५ ॥
 पुरुषं च प्रियालं च मधूककुसुमानि च ।
 जम्बूफलानि पक्वानि वैकङ्कतफलानि च ॥ ६-१६ ॥
 निवेद्य भक्त्या शर्वाय प्रत्येकं तु फले फले ।
 दशवर्षसहस्राणि रुद्रलोके महीयते ॥ ६-१७ ॥
 क्षीरिकायाः फलं पक्वं यः शिवाय निवेदयेत् ।
 वर्षलक्षं महाभोगैर्मोदते स शिवे पुरे ॥ ६-१८ ॥
 वालुकात्रपुसादीनि यः फलानि निवेदयेत् ।
 शिवाय गुरवे वापि पक्वं च करमर्दकम् ॥ ६-१९ ॥
 दशवर्षसहस्राणि रुद्रलोके महीयते ।
 बदराणि सुपक्वानि तिन्तिडीकफलानि च ॥ ६-२० ॥
 दर्शनीयानि पक्वानि ह्यामलक्याः फलानि च ।
 एवमादीनि चान्यानि शाकमूलफलानि च ॥ ६-२१ ॥
 निवेदयति शर्वाय शृणु यत्फलमाप्नुयात् ।
 एकैकस्मिन्फले भोगान्प्राप्नुयादनुपूर्वशः ॥ ६-२२ ॥
 पञ्चवर्षसहस्राणि रुद्रलोके महीयते ।
 गोधूमचन्दकाद्यानि सुकृतं सक्तुर्भर्जितम् ॥ ६-२३ ॥
 निवेदयति शर्वाय तस्य पुण्यफलं शृणु ।
 यावत्तद्वीजसंख्यानं शुभं भ्रष्टं निवेदयेत् ॥ ६-२४ ॥
 तावद्वर्षसहस्राणि रुद्रलोके महीयते ।
 यः पक्वानीक्षुदण्डानि शिवाय विनिवेदयेत् ॥ ६-२५ ॥

गुरवे वापि तद्भक्त्या तस्य पुण्यफलं शृणु ।
 इक्षुपर्णानि चैकैकं वर्षलोकं प्रमोदते ॥ ६-२६ ॥
 साकं शिवपुरे भोगैः पौण्ड्रं पञ्चगुणं फलम् ।
 निवेद्य परमेशाय श्रुक्तिमात्ररसस्य तु ॥ ६-२७ ॥
 वर्षकोटिं महाभोगैः शिवलोके महीयते ।
 निवेद्य फाणितं शुद्धं शिवाय गुरवे ऽपि वा ॥ ६-२८ ॥
 रसात्सहस्रगुणितं फलं प्राप्नोति मानवः ।
 गुडस्य फलमेकं यः शिवाय विनिवेदयेत् ॥ ६-२९ ॥
 अम्बकोटिं शिवे लोके महाभोगैः प्रमोदते ।
 खण्डस्य पलनैवेद्यं गुडाच्छतगुणं फलम् ॥ ६-३० ॥
 खण्डात्सहस्रगुणितं शर्कराया निवेदने ।
 मत्सण्डिकां महाशुद्धां शंकराय निवेदयेत् ॥ ६-३१ ॥
 कल्पकोटिं नरः साग्रं शिवलोके महीयते ।
 परिशुद्धं भृष्टमाज्यं सिद्धं चैव सुसंस्कृतम् ॥ ६-३२ ॥
 मासं निवेद्य शर्वाय शृणु यत्फलमाप्नुयात् ।
 अशेषफलदानेन यत्पुण्यं परिकीर्तितम् ॥ ६-३३ ॥
 तत्पुण्यं प्राप्नुयात्सर्वं महादाननिवेदने ।
 पनसानि च दिव्यानि स्वादूनि सुरभीणि च ॥ ६-३४ ॥
 निवेदयेत्तु शर्वाय तस्य पुण्यफलं शृणु ।
 कल्पकोटिं नरः साग्रं शिवलोके व्यवस्थितः ॥ ६-३५ ॥
 पिबन्निश्वामृतं दिव्यं महाभोगैः प्रमोदते ।
 दिने दिने च यस्त्वापं वस्त्रपूतं समाचरेत् ॥ ६-३६ ॥
 सुखाय शिवभक्तेभ्यस्तस्य पुण्यफलं शृणु ।
 महासरांसि यः कुर्याद्भवेत्पुण्यं शिवाग्रतः ॥ ६-३७ ॥
 तत्पुण्यं सकलं प्राप्य शिवलोके महीयते ।
 यदिष्टमात्मनः किञ्चिदन्नपानफलादिकम् ॥ ६-३८ ॥
 तत्तच्छिवाय देयं स्यादुत्तमं भोगमिच्छता ।
 न शिवः परिपूर्णत्वात्किञ्चिदशनाति कस्यचित् ॥ ६-३९ ॥
 किन्त्वीश्वरनिभं कृत्वा सर्वमात्मनि दीयते ।
 न रोहति यथा बीजं स्वस्थमाश्रयवर्जितम् ॥ ६-४० ॥
 पुण्यबीजं तथा सूक्ष्मं निष्फलं स्यान्निराश्रयम् ।
 सुक्षेत्रेषु यथा बीजमुप्तं भवति सत्फलम् ॥ ६-४१ ॥
 अल्पमप्यक्षयं तद्वत्पुण्यं शिवसमाश्रयात् ।
 तस्मादीश्वरमुद्दिश्य यद्यदात्मनि रोचते ॥ ६-४२ ॥
 तत्तदीश्वरभक्तेभ्यः प्रदातव्यं फलार्थिना ।
 यः शिवाय गुरोर्वापि रचयेन्मणिभूमिकम् ॥ ६-४३ ॥
 नैवेद्य भोजनार्थं यः पत्रैः पुष्पैश्च शोभनम् ।
 यावत्तत्पत्रपुष्पाणां परिसंख्या विधीयते ॥ ६-४४ ॥
 तावद्वर्षसहस्राणि सुरलोके महीयते ।
 पलाशकदलीपद्म- पत्राणि च विशेषतः ॥ ६-४५ ॥
 दत्त्वा शिवाय गुरवे शृणु यत्फलमाप्नुयात् ।
 यावत्तत्पत्रसंख्यानमीश्वराय निवेदितम् ॥ ६-४६ ॥
 तावदब्दायुतानां स लोके भोगानवाप्नुयात् ।

यावत्ताम्बूलपत्राणि पूगांश्च विनिवेदयेत् ॥ ६-४७ ॥
 तावन्ति वर्षलक्षाणि शिवलोके महीयते ।
 यच्छुद्धं शङ्खचूर्णं वा गुरवे विनिवेदयेत् ॥ ६-४८ ॥
 ताम्बूलयोगसिद्धयर्थं तस्य पुण्यफलं शृणु ।
 यावत्ताम्बूलपत्राणि चूर्णमानेन भक्षयेत् ॥ ६-४९ ॥
 तावद्वर्षसहस्राणि रुद्रलोके महीयते ।
 जातीफलं सकङ्कोलं लताकस्तूरिकोत्पलम् ॥ ६-५० ॥
 इत्येतानि सुगन्धीनि फलानि विनिवेदयेत् ।
 फले फले महाभोगैर्वर्षलक्षं तु यत्नतः ॥ ६-५१ ॥
 कामिकेन विमानेन क्रीडते स शिवे पुरे ।
 त्रुटिमात्रप्रमाणेन कर्पूरस्य शिवे गुरौ ॥ ६-५२ ॥
 वर्षकोटिं महाभोगैः शिवलोके महीयते ।
 पूगताम्बूलपत्राणामाधारं यो निवेदयेत् ॥ ६-५३ ॥
 वर्षकोट्यष्टकं भोगैः शिवलोके महीयते ।
 यश्चूणाधारसत्पात्रं कस्यापि विनिवेदयेत् ॥ ६-५४ ॥
 मोदते स शिवे लोके वर्षकोटीश्वतुर्दश ।
 मृत्काष्ठवंशखण्डानि यः प्रदद्याच्छिवश्रमे ॥ ६-५५ ॥
 प्राप्नुयाद्विपुलान्भोगान्दिव्याञ्छिवपुरे नरः ।
 माणिक्यं कलशं पात्रीं स्थाल्यादीन्भाण्डसंपुटान् ॥ ६-५६ ॥
 दत्त्वा शिवाग्रजस्तेभ्यः शिवलोके महीयते ।
 तोयाधारपिधानानि मृद्वस्त्रतरुजानि वा ॥ ६-५७ ॥
 वंशालाबुसमुत्थानि दत्त्वाप्नोति शिवं पुरम् ।
 पञ्चसंमार्जनीतोयं गोमयाञ्जनकर्पटान् ॥ ६-५८ ॥
 मृत्कुम्भपीटिकां दद्याद्भोगाञ्छिवपुरे लभेत् ।
 यः पुष्पधूपगन्धानां दधिक्षीरघृताम्भसाम् ॥ ६-५९ ॥
 दद्यादाधारपात्राणि शिवलोके स गच्छति ।
 वंशतालादिसंभूतं पुष्पाधारकरण्डकम् ॥ ६-६० ॥
 इत्येवमाद्यान्यो दद्याच्छिवलोकमवाप्नुयात् ।
 यः सुकसुवादिपात्राणि होमार्थं विनिवेदयेत् ॥ ६-६१ ॥
 वर्षकोटिं महाभोगैः शिवलोके महीयते ।
 यः सर्वधातुसंयुक्तं दद्याल्लवणपर्वतम् ॥ ६-६२ ॥
 शिवाय गुरवे वापि तस्य पुण्यफलं शृणु ।
 कल्पकोटिसहस्राणि कल्पकोटिशतानि च ॥ ६-६३ ॥
 स गोत्रभृत्यसंयुक्तो वसेच्छिवपुरे नरः ।
 विमानयानैः श्रीमद्भिः सर्वकामसमन्वितैः ॥ ६-६४ ॥
 भोगान्भुक्त्वा तु विपुलास्तदन्ते स महीपतिः ।
 मनःशिलां हरीतालं राजपट्टं च हिङ्गुलम् ॥ ६-६५ ॥
 गैरिकं मणिदन्तं च हेमतोयं तथाष्टमम् ।
 यश्च तं पर्वतवरं शालितण्डुलकल्पितम् ॥ ६-६६ ॥
 शिवायगुरवे वापि तस्य पुण्यफलं शृणु ।
 कल्पकोटिशतं साग्रं भोगान्भुङ्क्ते शिवे पुरे ॥ ६-६७ ॥
 यः सर्वधान्यशिखरैरुपेतं यवपर्वतम् ।
 घृततैलनदीयुक्तं तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ६-६८ ॥

कल्पकोटिशतं साग्रं भोगान्भुङ्क्ते शिवे पुरे ।
 समस्तकुलजैः सार्धं तस्यान्ते स महीपतिः ॥ ६-६९ ॥
 तिलधेनुं प्रदद्याद्यः कृत्वा कृष्णाजिने नरः ।
 कपिलायाः प्रदानस्य यत्फलं तदवाप्नुयात् ॥ ६-७० ॥
 घृतधेनुं नरः कृत्वा कांस्यपात्रे सकाञ्चनान् ।
 निवेद्य गोप्रदानस्य समग्रं फलमाप्नुयात् ॥ ६-७१ ॥
 द्वीपिचर्मणि यः स्थाप्य प्रदद्याल्लवणाढकम् ।
 अशेषरसदानस्य यत्पुण्यं तदवाप्नुयात् ॥ ६-७२ ॥
 मरिचादेन कुर्वीत(?) मारीचं नाम पर्वतम् ।
 दद्याद्यज्जीरकं पूर्वमाग्नेयं हिङ्गुमुत्तमम् ॥ ६-७३ ॥
 दक्षिणे गुडशुण्ठीं च नैर्ऋते नागकेसरम् ।
 पिप्पलीं पश्चिमे दद्याद्वायव्ये कृष्णजीरकम् ॥ ६-७४ ॥
 कौबेर्यामजमोदं च त्वगेलाश्चैवैवते ।
 कुस्तुम्ब्याः प्रदेयाः स्युर्बहिः प्राकारतः स्थिताः ॥ ६-७५ ॥
 ककुभामन्तरालेषु समन्तात्सैन्धवं न्यसेत् ।
 सपुष्पाक्षततोयेन शिवाय विनिवेदयेत् ॥ ६-७६ ॥
 यावत्तद्दीपसंख्यानं सर्वमेकत्र पर्वते ।
 तावद्वर्षशतादूर्ध्वं भोगान्भुङ्क्ते शिवे पुरे ॥ ६-७७ ॥
 कृशमाण्डं मध्यतः स्थाप्य कालिङ्गं पूर्वतो न्यसेत् ।
 दक्षिणे क्षीरतुम्बीं तु वृन्ताकं पश्चिमे न्यसेत् ॥ ६-७८ ॥
 पटीसान्युत्तरे स्थाप्य कर्कटीमीशदैवते ।
 न्यसेद्गजपटोलांश्च मधुरान्वह्निदैवते ॥ ६-७९ ॥
 कारवेल्लांश्च नैर्ऋत्यां वायव्यां निम्बकं फलम् ।
 उच्चावचानि चान्यानि फलानि स्थापयेद्बहिः ॥ ६-८० ॥
 अभ्यर्च्य पुष्पधूपैश्च समन्तात्फलपर्वतम् ।
 शिवाय गुरवे वापि प्रणिपत्य निवेदयेत् ॥ ६-८१ ॥
 यावत्तत्फलसंख्यानं तद्दीपानां च मध्यतः ।
 तावद्वर्षसहस्राणि रुद्रलोके महीयते ॥ ६-८२ ॥
 मूलकं मध्यतः स्थाप्य तत्पूर्वं वालमूलकम् ।
 आग्नेय्यां वास्तुकं स्थाप्य याम्यायां क्षारवास्तुकम् ॥ ६-८३ ॥
 पालक्यं नैर्ऋते स्थाप्य सुमुखं पश्चिमे न्यसेत् ।
 कुहद्रकं च वायव्यामुत्तरे वापि तालिकीम् ॥ ६-८४ ॥
 कुसुम्भशाकमैशान्यां सर्वशाकानि तद्बहिः ।
 पूर्वक्रमेण विन्यस्य शिवाय विनिवेदयेत् ॥ ६-८५ ॥
 यावत्तन्मूलनालानां पत्रसंख्या च कीर्तिता ।
 तावद्वर्षसहस्राणि रुद्रलोके महीयते ॥ ६-८६ ॥
 दत्त्वा लभेन्महाभोगान्गुग्गुलवद्रेः पलद्वयम् ।
 वर्षकोटिद्वयं स्वर्गे द्विगुणं गुडमिश्रितैः ॥ ६-८७ ॥
 गुडार्द्रकं सलवणमाम्रमञ्जरिसंयुतम् ।
 निवेद्य गुरवे भक्त्या सौभाग्यं परमं लभेत् ॥ ६-८८ ॥
 हस्तारोप्येण वा कृत्वा महारत्नान्वितां महीम् ।
 निवेदयित्वा शर्वाय शिवतुल्यः प्रजायते ॥ ६-८९ ॥
 वज्रेन्द्रनीलवैडूर्य-पद्मरागं समौक्तिकम् ।

कीटपक्षं सुवर्णं च महारत्नानि सप्त वै ॥ ६-१० ॥
 यश्च सिंहासनं दद्यान्महारत्नान्वितं नृपः ।
 क्षुद्ररत्नैश्च विविधैस्तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ६-११ ॥
 कुलत्रिंशकसंयुक्तः सान्तःपुरपरिच्छदः ।
 समस्तभृत्यसंयुक्तः शिवलोके महीयते ॥ ६-१२ ॥
 तत्र भुक्त्वा महाभोगान्शिवतुल्यपराक्रमः ।
 आमहाप्रलयं यावत्तदन्ते मुक्तिमाप्नुयात् ॥ ६-१३ ॥
 यदि चेद्राज्यमाकङ्क्षेत्ततः सर्वसमाहितः ।
 सप्तद्वीपसमुद्रायाः क्षितेरधिपतिर्भवेत् ॥ ६-१४ ॥
 जन्मकोटिसहस्राणि जन्मकोटिशतानि च ।
 राज्यं कृत्वा ततश्चान्ते पुनः शिवपुरं व्रजेत् ॥ ६-१५ ॥
 एतदेव फलं ज्ञेयं मकुटाभरणादिषु ।
 रत्नासनप्रदानेन पादुके विनिवेदयेत् ॥ ६-१६ ॥
 दद्याद्यः केवलं वज्रं शुद्धं गोधूममात्रकम् ।
 शिवाय स शिवे लोके तिष्ठेदाप्रलयं सुखी ॥ ६-१७ ॥
 इन्द्रनीलप्रदानेन स वैडूर्यप्रदानतः ।
 मोदते विविधैर्भोगैः कल्पकोटिं शिवे पुरे ॥ ६-१८ ॥
 मसूरमात्रमपि यः पद्मरागं सुशोभनम् ।
 निवेदयित्वा शर्वाय मोदते कालमक्षयम् ॥ ६-१९ ॥
 निवेद्य मौक्तिकं स्वच्छमेकभागैकमात्रकम् ।
 भोगैः शिवपुरे दिव्यैः कल्पकोटिं प्रमोदते ॥ ६-२० ॥
 कीटपक्षं महाशुद्धं निवेद्य यवमात्रकम् ।
 शिवायाद्यः शिवे लोके मोदते कालमक्षयम् ॥ ६-२० ॥
 हेम्ना कृत्वा च यः पुष्पमपि माषकमात्रकम् ।
 निवेदयित्वा शर्वाय वर्षकोटिं वसेद्वि ॥ ६-२० ॥
 क्षुद्ररत्नानि यो दद्याद्धिम्नि बद्धानि शम्भवे ।
 मोदते स शिवे लोके कल्पकोट्ययुतं नरः ॥ ६-२० ॥
 यथा यथा महारत्नं शोभनं च यथा यथा ।
 तथा तथा महत्पुण्यं ज्ञेयं तच्छिवदानतः ॥ ६-२० ॥
 भूमिभागे स(?) विस्तीर्णणे जम्बूद्वीपं प्रकल्पयेत् ।
 अष्टावरणसंयुक्तं नगेन्द्राष्टकभूषितम् ॥ ६-२० ॥
 तन्मध्ये कारयेद्विष्यं मेरुप्रासादमुत्तमम् ।
 अनेकशिखराकीर्णमशेषामरसंयुतम् ॥ ६-२० ॥
 बहिः सुवर्णनिचितं सर्वरत्नोपशोभितम् ।
 चतुःप्रग्रीवकोपेतं चक्षुर्लिङ्गसमायुतम् ॥ ६-२० ॥
 चतुर्दिक्षु वनोपेतं चतुर्भिः संयुतैः शरैः ।
 चतुर्णां पुरयुक्तेन प्राकारेण च संयुतम् ॥ ६-२० ॥
 मेरुप्रासादमित्येवं हेमरत्नविभूषितम् ।
 यः कारयेद्वनोपेतं सो ऽनन्तफलमाप्नुयात् ॥ ६-२० ॥
 भूम्यम्भःपरमाणूनां यथा संख्या न विद्यते ।
 शिवायतनपुण्यस्य तथा संख्या न विद्यते ॥ ६-२१ ॥
 कुलत्रिंशकसंयुक्तः सर्वभृत्यसमन्वितः ।
 कलत्रपुत्रमित्रैश्च सर्वस्वजनसंयुतः ॥ ६-२१ ॥

आश्रिततोपाश्रितैः सर्वैरशेषगणसंयुतः ।
 यथा शिवस्तथैवायं शर्वलोके स पूज्यते ॥ ६-२१ ॥
 न च मानुष्यकं लोकमागच्छेत्कृपणं पुनः ।
 सर्वज्ञः परिपूर्णश्च मुक्तः स्वात्मनि तिष्ठति ॥ ६-२१ ॥
 यः शिवाय वनं कृत्वा मुदाब्दसलिलोत्थितम्(?) ।
 तद्दण्डकोपशोभं च हस्ते कुर्वीत सर्वदा ॥ ६-२१ ॥
 शोभयेद्भूतनाथं वा चन्द्रशालां क्वचित्क्वचित् ।
 वेदीं वाथाभ्यपद्यन्त प्रोन्नताः स्तम्भपङ्क्तयः ॥ ६-२१ ॥
 शातकुम्भमयीं वापि सर्वलक्षणसंयुताम् ।
 ईश्वरप्रतिमां सौम्यां कारयेत्पुरुषोच्छ्रिताम् ॥ ६-२१ ॥
 त्रिशूलसव्यहस्तां च वरदाभयदायिकां ।
 सव्यहस्ताक्षमालां च जटाकुसुमभूषिताम् ॥ ६-२१ ॥
 पद्मसिंहासनासीनां वृषस्थां वा समुच्छ्रिताम् ।
 विमानस्थां रथस्थां वा वेदिस्थां वा प्रभान्विताम् ॥ ६-२१ ॥
 सौम्यवक्त्रां करालां वा महाभैरवरूपिणीम् ।
 अत्युच्छ्रितां सुविस्तीर्णां नृत्यस्थां योगसंस्थिताम् ॥ ६-२१ ॥
 कुर्यादसंभवे हेमनस्तारेण विमलेन च ।
 आरकूटमयीं वापि ताम्रमृच्छैलदारुजां ॥ ६-२२ ॥
 अशेषकैः सरूपैश्च वर्णकैर्वा पटे लिखेत् ।
 कुड्ये वा फलके वापि भक्त्या वित्तानुसारतः ॥ ६-२२ ॥
 एकां सपरिवारां वा पार्वतीं गणसंयुताम् ।
 प्रतीहारसमोपेतां(?) कुर्यादवाविकल्पतः ॥ ६-२२ ॥
 पीठं वा कारयेद्द्वैप्यं ताम्रं पित्तलसंभवम् ।
 चतुर्मुखैकवक्त्रं वा बहिः काञ्चनसंस्कृतम् ॥ ६-२२ ॥
 पृथक्पृथग्नेकानि कारयित्वा मुखानि तु ।
 सौम्यभैरवरूपाणि शिवस्य बहुरूपिणः ॥ ६-२२ ॥
 नानाभरणयुक्तानि हेमरौप्यकृतानि च ।
 शिवस्य रथयात्रायां तानि लोकस्य दर्शयेत् ॥ ६-२२ ॥
 उक्तानि यानि पुण्यानि संक्षेपेण पृथक्पृथक् ।
 कृत्वैकेन ममैतेषामक्षयं फलमाप्नुयात् ॥ ६-२२ ॥
 मातुः पितुः सहोपायैर्(?) दशभिर्दशभिः कुलैः ।
 कलत्रपुत्रमित्राद्यैर्भृत्यैर्युक्तः स बान्धवैः ॥ ६-२२ ॥
 अयुतेन विमानानां सर्वकामयुतेन च ।
 भुङ्क्ते स्वयं महाभोगान्ते मुक्तिमवाप्नुयात् ॥ ६-२२ ॥
 मण्डपस्तम्भपर्यन्ते कीलयेद्द्वर्णान्वितम् ।
 अभिषिच्य जना यस्मिन्पुजां कुवन्ति बिल्वकैः ॥ ६-२२ ॥
 कालकालकृतिं कृत्वा कीलयेद्यः शिवाश्रमे ।
 सर्वलोकोपकाराय पूजयेच्च दिने दिने ॥ ६-२३ ॥
 धूपवेलाप्रमाणार्थं कल्पयेद्यः शिवाश्रमे ।
 क्षरन्तीं पूर्यमाणां वा सदायामे घटीं नृपः ॥ ६-२३ ॥
 एषामेकतमं पुण्यं कृत्वा पापविवर्जितः ।
 शिवलोके नरः प्राप्य सर्वज्ञः स सुखी भवेत् ॥ ६-२३ ॥
 रथयात्रां प्रवक्ष्यामि शिवस्य परमात्मनः ।

सर्वलोकहितार्थाय महाशिल्पविनिर्मिताम् ॥ ६-१३३ ॥
 रथमध्ये समावेश्य यथा यष्टिं तु कीलयेत् ।
 यष्टेर्मध्ये स्थितं कार्यं विमानमतिशोभितम् ॥ ६-१३४ ॥
 पञ्चभौमं त्रिभौमं वा दृढवंशप्रकल्पितम् ।
 कर्मणा सुनिबद्धं च रज्जुभिश्च सुसंयुतम् ॥ ६-१३५ ॥
 पञ्चशालाण्डिकैर्युक्तं नानाभक्तिसमन्वितम् ।
 चित्रवर्णपरिच्छन्नं पटैर्वा वर्णकान्वितैः ॥ ६-१३६ ॥
 लम्बकैः सूत्रदाम्ना च घण्टाचामरभूषितम् ।
 बुद्धुदैरर्धचन्द्रैश्च दर्पणैश्च समुज्ज्वलम् ॥ ६-१३७ ॥
 कदल्यर्धध्वजैर्युक्तं महाच्छत्रं महाध्वजम् ।
 पुष्पमालापरिक्षिप्तं सर्वशोभासमन्वितम् ॥ ६-१३८ ॥
 महारथविमाने ऽस्मिन्स्थापयेद्गणसंयुतम् ।
 ईश्वरप्रतिमां हेमिन् प्रथमे पुरमण्डपे ॥ ६-१३९ ॥
 मुखत्रयं च बध्नीयाद्बहिः कुर्यात्तथाश्रितम् ।
 पुरे पुरे बहिर्दिक्षु गृहकेषु समाश्रितम् ॥ ६-१४० ॥
 चतुष्कं शिववक्त्राणां संस्थाप्य प्रतिपूजयेत् ।
 दिनत्रयं प्रकुर्वीत स्नानमर्चनभोजनम् ॥ ६-१४१ ॥
 नृत्यक्रीडाप्रयोगेण गेयमङ्गलपाठकैः ।
 महावादित्रनिर्घोषैः पौषपूर्णमपर्वणि ॥ ६-१४२ ॥
 भ्रामयेद्वाजमार्गेण चतुर्थे ऽहनि तद्रथम् ।
 ततः स्वस्थानमानीय तच्छेषमपि वर्धयेत् ॥ ६-१४३ ॥
 अवधार्य जगद्धात्री प्रतिमामवतारयेत् ।
 महाविमानयात्रेषा कर्तव्या पट्टके ऽपि वा ॥ ६-१४४ ॥
 वंशैर्नवैः सुपक्वैश्च कटं कुर्याद्भ्रमक्षमम्(?) ।
 वृत्तं द्विगुणदीर्घं च चतुरश्रमधः समम् ॥ ६-१४५ ॥
 सर्वत्र चर्मणा बद्धं महायष्टिसमाश्रितम् ।
 मुखं बद्धं च कुर्वीत वंशमण्डलिना दृढम् ॥ ६-१४६ ॥
 कटे ऽस्मिंस्तानि वस्त्राणि स्थाप्य बध्नीत यत्नतः ।
 उपर्युपरि सर्वाणि तन्मध्ये प्रतिमां न्यसेत् ॥ ६-१४७ ॥
 वर्णकैः कुङ्कुमाद्यैश्च चित्रपुष्पैश्च पूजयेत् ।
 नानाभरणपूजाभिर्मुक्ताहारप्रलम्बिभिः ॥ ६-१४८ ॥
 रथस्य महतो मध्ये स्थाप्य पट्टद्वयं दृढम् ।
 अधरोत्तरभागेन मध्ये छिद्रसमन्वितम् ॥ ६-१४९ ॥
 कटियष्टेरधोभागं स्थाप्य छिद्रमयं शुभैः ।
 आबद्ध्य कीलयेद्यत्नाद्यष्ट्यर्धं च ध्वजाष्टकम् ॥ ६-१५० ॥
 कटस्य पृष्ठं सर्वत्र कारयेत्पटसंवृतम् ।
 तत्पटे च लिखेत्सोमं सगणं सवृषं शिवम् ॥ ६-१५१ ॥
 विचित्रपुष्पस्रग्दाम्ना समन्ताद्भूषयेत्कटम् ।
 रवकैः किङ्किणीजालैर्घण्टाचामरभूषितैः ॥ ६-१५२ ॥
 महापूजाविशेषैश्च कौतूहलसमन्वितम् ।
 वाद्यारम्भोपचारेण मार्गशोभां प्रकल्पयेत् ॥ ६-१५३ ॥
 तद्रथं भ्रामयेद्यत्नाद्वाजमार्गेण सर्वतः ।
 ततः स्वाश्रममानीय स्थापयेत्तत्समीपतः ॥ ६-१५४ ॥

महाशब्दं ततः कुर्यात्तालत्रयसमन्वितम् ।
 ततस्तुष्णीं स्थिते लोके तच्छान्तिमिह धारयेत् ॥ ६-१५५ ॥
 शिवं तु सर्वजगतः शिवं गोब्राह्मणस्य च ।
 शिवमस्तु नृपाणां च तद्भक्तानां जनस्य च ॥ ६-१५६ ॥
 राजा विजयमाप्नोति पुत्रपौत्रैश्च वर्धताम् ।
 धर्मनिष्ठश्च भवतु प्रजानां च हिते रतः ॥ ६-१५७ ॥
 कालवर्षी तु पर्जन्यः सस्यसंपत्तिरुत्तमा ।
 सुभिक्षात्क्षेममाप्नोति कार्यसिद्धिश्च जायताम् ॥ ६-१५८ ॥
 दोषाः प्रयान्तु नाशं च गुणाः स्थैर्यं भजन्तु वः ।
 बहुक्षीरयुता गावो हृष्टपुष्टा भवन्तु वः ॥ ६-१५९ ॥
 एवं शिवमहाशान्तिमुच्चार्य जगतः क्रमात् ।
 अभिवर्धयं ततः शेषमैश्वरीं सार्वकामिकीम् ॥ ६-१६० ॥
 शिवमालां समादाय सदासीपरिचारिकः ।
 फलैर्भक्षैश्च संयुक्तां गृह्य पात्रीं निवेशयेत् ॥ ६-१६१ ॥
 पात्रीं च धारयेन्मूर्धा सोष्णीषां देवपुत्रकः ।
 अलंकृतः शुक्लवासा धार्मिकः सततं शुचिः ॥ ६-१६२ ॥
 ततश्च तां समुत्क्षिप्य पाणिना धारयेद्बुधः ।
 प्रब्रूयादपरश्चात्र शिवधर्मस्य भाजकः ॥ ६-१६३ ॥
 तोयं यथा घटीसंस्थमजस्रं क्षरते तथा ।
 क्षरते सर्वलोकानां तद्ददायुरहर्निशम् ॥ ६-१६४ ॥
 यदा सर्वं परित्यज्य गन्तव्यमवशैर्भ्रुवम् ।
 तदा न दीयते कस्मात्पाथेयार्थमिदं धनम् ॥ ६-१६५ ॥
 कलत्रपुत्रमित्राणि पिता माता च बान्धवाः ।
 तिष्ठन्ति न मृतस्यार्थे परलोके धनानि च ॥ ६-१६६ ॥
 नास्ति धर्मसमं मित्रं नास्ति धर्मसमः सखा ।
 यतः सर्वैः परित्यक्तं नरं धर्मो ऽनुगच्छति ॥ ६-१६७ ॥
 तस्माद्धर्मं समुद्दिश्य यः शेषामभिवर्धयेत् ।
 समस्तपापनिर्मुक्तः शिवलोकं स गच्छति ॥ ६-१६८ ॥
 उपर्युपरि वित्तेन यः शेषामभिवर्धयेत् ।
 तस्येयमुत्तमा देया यतश्चान्या न वर्धते ॥ ६-१६९ ॥
 इत्येवं मध्यमां शेषां वर्धयेद्वा कनीयसीम् ।
 ततस्तेषां प्रदातव्या सर्वशोकस्य शान्तये ॥ ६-१७० ॥
 येनोत्तमा गृहीता स्याच्छिवशेषा महीयसी ।
 प्रापणीया गृहं तस्य तथैव शिरसा वृता ॥ ६-१७१ ॥
 ध्वजच्छत्रविमानाद्यैर्महावादित्रनिःस्वनैः ।
 गृहद्वारं ततः प्राप्तमर्चयित्वा निवेशयेत् ॥ ६-१७२ ॥
 दद्याद्गोत्रकलत्राणां भृत्यानां स्वजनस्य च ।
 तर्पयेच्चानतान्(?) भक्त्या वादित्रध्वजवाहकान् ॥ ६-१७३ ॥
 एवमादीयते भक्त्या यः शिवस्योत्तमा गृहे ।
 शोभया राजमार्गेण तस्य धर्मफलं शृणु ॥ ६-१७४ ॥
 समस्तपापनिर्मुक्तः समस्तकुलसंयुतः ।
 शिवलोकमवाप्नोति सभृत्यपरिचारकः ॥ ६-१७५ ॥
 तत्र दिव्यैर्महाभोगैर्विमानैः सार्वकामिकैः ।

कल्पानां क्रीडते कोटिमन्ते निर्वाणमाप्नुयात् ॥ ६-१७६ ॥
 रथस्य यात्रां यः कुर्यादित्येवमुपशोभया ।
 भक्षभोज्यप्रदानैश्च तत्फलं शृणु यत्नतः ॥ ६-१७७ ॥
 अशेषपापनिर्मुक्तः सर्वभृत्यसमन्वितः ।
 कुलत्रिंशकमुद्धृत्य सुहृद्भिः स्वजनैः सह ॥ ६-१७८ ॥
 सर्वकामयुतैर्दिव्यैः स्वच्छन्दगमनालयैः ।
 महाविमानैः श्रीमद्भिर्दिव्यस्त्रीपरिवारितः ॥ ६-१७९ ॥
 इच्छया क्रीडते भोगैः कल्पकोटिं शिवे पुरे ।
 ज्ञानयोगं ततः प्राप्य संसारादवमुच्यते ॥ ६-१८० ॥
 शिवस्य रथयात्रायामुपवासपरः क्षमी ।
 पुरतः पृष्ठतो वापि गच्छंस्तस्य फलं शृणु ॥ ६-१८१ ॥
 अशेषपापनिर्मुक्तः शुद्धः शिवपुरं गतः ।
 महारथोपमैर्यानैः कल्पाशीतिं प्रमोदते ॥ ६-१८२ ॥
 ध्वजच्छत्रपताकाभिर्दीपदर्पणचामरैः ।
 धूपैर्वितानकलशैरुपशोभा सहस्रशः ॥ ६-१८३ ॥
 गृहीत्वा याति पुरतः स्वेच्छया वा परेच्छया ।
 संपर्कात्कौतुकाल्लाभाच्छिवलोके व्रजन्ते ते ॥ ६-१८४ ॥
 शिवस्य रथयात्रां तु यः प्रपश्यति भक्तिततः ।
 प्रसङ्गात्कौतुकाद्वापि ते ऽपि यान्ति शिवं पुरम् ॥ ६-१८५ ॥
 नानायत्नादिशेषान्ते नानाप्रेक्षणकानि च ।
 कुर्वीत रथयात्रायां रमते च विभूषिता ॥ ६-१८६ ॥
 ते भोगैर्विविधैर्दिव्यैः शिवासन्ना गणेश्वराः ।
 क्रीडन्ति रुद्रभवने कल्पानां विंशतीर्नराः ॥ ६-१८७ ॥
 महता ज्ञानसङ्केन तस्माच्छिवरथेन च ।
 पृथक्जीवा मृता यान्ति शिवलोकं न संशयः ॥ ६-१८८ ॥
 श्रीपर्वते महाकाले वाराणस्यां महालये ।
 जल्पेश्वरे कुरुक्षेत्रे केदारो मण्डलेश्वरे ॥ ६-१८९ ॥
 गोकर्णे भद्रकर्णे च शङ्कुकर्णे स्थलेश्वरे ।
 भीमेश्वरे सुवर्णाक्षे कालञ्जरवने तथा ॥ ६-१९० ॥
 एवमादिषु चान्येषु शिवक्षेत्रेषु ये मृताः ।
 जीवाश्चराचराः सर्वे शिवलोकं व्रजन्ति ते ॥ ६-१९१ ॥
 प्रयागं कामिकं तीर्थमविमुक्तं तु नैष्टिकम् ।
 श्रीपर्वतं च विज्ञेयमिहामुत्र च सिद्धिदम् ॥ ६-१९२ ॥
 प्रसङ्गेनापि यः पश्येदन्यत्र प्रस्थितः क्वचित् ।
 श्रीपर्वतं महापुण्यं सो ऽपि याति शिवं पुरम् ॥ ६-१९३ ॥
 व्रजेद्यः शिवतीर्थानि सर्वपापैः प्रमुच्यते ।
 पापयुक्तः शिवज्ञानं प्राप्य निर्वाणमाप्नुयात् ॥ ६-१९४ ॥
 तीर्थस्थानेषु यः श्राद्धं शिवरात्रे प्रयत्नतः ।
 कल्पयित्वानुसारेण कालस्य विषुवस्य च ॥ ६-१९५ ॥
 तीर्थयात्रागतं शान्तं हाहाभूतमचेतनम् ।
 क्षुत्पिपासातुरं लोके पांसुपादं त्वरान्वितम् ॥ ६-१९६ ॥
 संतर्पयित्वा यत्नेन म्लानलक्ष्मीमिवाम्बुभिः ।
 पाद्यासनप्रदानेन कस्तेन पुरुषः समः ॥ ६-१९७ ॥

अश्नन्ति यावत्तत्पिण्डं तीर्थनिर्धूतकल्मषाः ।
 तावद्वर्षसहस्राणि तद्वातास्ते शिवे पुरे ॥ ६-१९८ ॥
 दद्याद्यः शिवसत्त्वार्थं महिषीं सुपयस्विनीम् ।
 मोदते स शिवे लोके युगकोटिशतं नरः ॥ ६-१९९ ॥
 आर्ताय शिवभक्ताय दद्याद्यः सुपयस्विनीम् ।
 अजामेकां सुपुष्टाङ्गीं तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ६-२०० ॥
 यावत्तद्रोमसंख्यां तत्प्रसूतिकुलेषु च ।
 तावद्वर्षसहस्राणि रुद्रलोके महीयते ॥ ६-२०१ ॥
 मृदुरोमाञ्चितं कृष्णां निवेद्य गुरवे नरः ।
 रोम्णि रोम्णि सुवर्णस्य दत्तस्य फलमाप्नुयात् ॥ ६-२०२ ॥
 गजाश्वरथसंयुक्तैर्विमानैः सार्वकामिकैः ।
 सानुगः क्रीडते भोगैः कल्पकोटिं शिवे पुरे ॥ ६-२०३ ॥
 निवेद्याश्वतरं पुष्टमदुष्टं गुरवे नरः ।
 संगतिं सोपकरणं भोगान्भुङ्क्ते शिवे पुरे ॥ ६-२०४ ॥
 दिव्याश्वयुक्तैः श्रीमद्भिर्विमानैः सार्वकामिकैः ।
 कोटिं कोटिं च कल्पानां तदन्ते स्यान्महीपतिः ॥ ६-२०५ ॥
 अपि योजनमात्राय शिबिकां परिकल्पयेत् ।
 गुरोः शान्तस्य दान्तस्य तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ६-२०६ ॥
 विमानानां सहस्रेण सर्वकामयुतेन च ।
 कल्पकोट्ययुतं साग्रं भोगान्भुङ्क्ते शिवे पुरे ॥ ६-२०७ ॥
 छागं मेषं मयूरं च कुक्कुटं शारिकां शुक्रम् ।
 बालक्रीडनकानेतानित्याद्यानपरानपि ॥ ६-२०८ ॥
 निवेदयित्वा स्कन्दाय तत्सायुज्यमवाप्नुयात् ।
 भुक्त्वा तु विपुलान्भोगांस्तदन्ते स्याद्विद्वज्जोत्तमः ॥ ६-२०९ ॥
 मुसलोलूखलाद्यानि गृहोपकरणानि च ।
 दद्याच्छिवगृहस्थेभ्यस्तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ६-२१० ॥
 प्रत्येकं कल्पमेकैकं गृहोपकरणैर्नरः ।
 अन्ते दिवि वसेद्भोगैस्तदन्ते च गृही भवेत् ॥ ६-२११ ॥
 खर्जूरतालपत्त्रैर्वा चर्मणा वा सुकल्पितम् ।
 दत्त्वा कोट्यासनं वृत्तं शिवलोकमवाप्नुयात् ॥ ६-२१२ ॥
 प्रातर्नीहारवेलायां हेमन्ते शिवयोगिनाम् ।
 कृत्वा प्रतापनायागिनं शिवलोके महीयते ॥ ६-२१३ ॥
 सूर्यायुतप्रभादीप्तैर्विमानैः सार्वकामिकैः ।
 कल्पकोटिशतं भोगान्भुक्त्वा स तु महीपतिः ॥ ६-२१४ ॥
 यः प्रान्तरं विदेशं वा गच्छन्तं शिवयोगिनम् ।
 भोजयीत यथाशक्त्या शिवलोके महीयते ॥ ६-२१५ ॥
 यश्छत्रं धारयेद्ग्रीष्मे गच्छते शिवयोगिने ।
 स मृतः पृथिवीं कृत्स्नामेकच्छत्रामवाप्नुयात् ॥ ६-२१६ ॥
 यः समुद्धरते मार्गं मात्रोपकरणासनम् ।
 शिवयोगप्रवृत्तस्य तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ६-२१७ ॥
 कल्पायुतं नरः साग्रं भुक्त्वा भोगाञ्छिवे पुरे ।
 तदन्ते प्राप्नुयाद्वाज्यं सर्वैश्वर्यसमन्वितम् ॥ ६-२१८ ॥
 अभ्यङ्गोद्धर्तनं स्नानमार्तस्य शिवयोगिनः ।

कृत्वाप्नोति महाभोगान्कल्पाञ्छिवपुरे नरः ॥ ६-२१९ ॥
 अपनीय समुच्छिष्टं भक्तितः शिवयोगिनाम् ।
 दशधेनुप्रदानस्य फलमाप्नोति मानवः ॥ ६-२२० ॥
 पञ्चगव्यसमं ज्ञेयमुच्छिष्टं शिवयोगिनाम् ।
 तद्भुक्त्वा लभते शुद्धिं महतः पातकादपि ॥ ६-२२१ ॥
 नारी च भुक्त्वा सत्पुत्रं कुलाधारं गुणान्वितम् ।
 राज्ययोग्यं धनाढ्यं च प्राप्नुयाद्धर्मतत्परम् ॥ ६-२२२ ॥
 यश्च यां शिवयज्ञाय गृहस्थः परिकल्पयेत् ।
 शिवभक्तो ऽस्य महतः परमं फलमाप्नुयात् ॥ ६-२२३ ॥
 शिवोमां च प्रयत्नेन भक्त्याब्दं यो ऽनुपालयेत् ।
 गवां लक्षप्रदानस्य संपूर्णं फलमाप्नुयात् ॥ ६-२२४ ॥
 प्रातः प्रदद्यात्सघृतं सुकृतं बालपिण्डकम् ।
 दूर्वां च बालवत्सानां(?) तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ६-२२५ ॥
 यावत्तद्वालवत्सानां पानाहारं प्रकल्पयेत् ।
 तावदष्टायुतान्पूर्वैर्भोगान्भुङ्क्ते शिवे पुरे ॥ ६-२२६ ॥
 विधवानाथवृद्धानां प्रदद्याद्यः प्रजीवनम् ।
 आभूतस्संप्लवं यावच्छिवलोके महीयते ॥ ६-२२७ ॥
 दद्याद्यः सर्वजन्तूनामाहारमनुयत्नतः ।
 त्रिः पृथ्वीं रत्नसंपूर्णां यद्वत्त्वा तत्फलं लभेत् ॥ ६-२२८ ॥
 विनयव्रतदानानि यानि सिद्धानि लोकतः ।
 तानि तेनैव विधिना शिवमन्त्रेण कल्पयेत् ॥ ६-२२९ ॥
 निवेदयीत रुद्राय रुद्राण्याः षण्मुखस्य च ।
 प्राप्नुयाद्विपुलान्भोगान्दिव्याञ्छिवपुरे नरः ॥ ६-२३० ॥
 पुनर्यः कर्तरी दद्यात्केशक्लेशापनुत्तये ।
 सर्वक्लेशविनिर्मुक्तः शिवलोके सुखी भवेत् ॥ ६-२३१ ॥
 नासिकाशोधनं दद्यात्सदंशं शिवयोगिने ।
 वर्षकोटिं महाभोगैः शिवलोके महीयते ॥ ६-२३२ ॥
 नखच्छेदनकं दत्त्वा शिवलोके महीयते ।
 वर्षलक्षं महाभोगैः शिवलोके महीयते ॥ ६-२३३ ॥
 दत्त्वाञ्जनशलाकां वा लोहाद्यां शिवयोगिने ।
 भोगाञ्छिवपुरे प्राप्य ज्ञानचक्षुरवाप्नुयात् ॥ ६-२३४ ॥
 कर्णशोधनकं दत्त्वा लोहाद्यं शिवयोगिने ।
 वर्षकोटिं महाभोगैः शिवलोके महीयते ॥ ६-२३५ ॥
 दद्याद्यः शिवभक्ताय सूचीं कौपीनशोधनीम् ।
 वर्षलक्षं स लक्षार्धं शिवलोके महीयते ॥ ६-२३६ ॥
 निवेद्य शिवयोगिभ्यः सूचिकं सूत्रसंयुतम् ।
 वर्षलक्षं महाभोगैः क्रीडते स शिवे पुरे ॥ ६-२३७ ॥
 दद्याद्यः शिवयोगिभ्यः सुकृतां पत्रवेधनीम् ।
 वर्षलक्षं महाभोगैः शिवलोके महीयते ॥ ६-२३८ ॥
 दद्याद्यः पुस्तकादीनां सर्वकार्यार्थकर्तृकाम् ।
 पञ्चलक्षं महाभोगैर्मोदते स शिवे पुरे ॥ ६-२३९ ॥
 शमीन्धनतृणादीनां दद्यात्तच्छेदनं च यः ।
 क्रीडते स शिवे लोके वर्षलक्षचतुष्टयम् ॥ ६-२४० ॥

शिवाश्रमोपभोगाय लोहोपकरणं महत् ।
 यः प्रदद्यात्कुठाराद्यं तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ६-२४१ ॥
 यावत्तत्फलसंख्यां लोहोपकरणे भवेत् ।
 तावन्ति वर्षलक्षाणि शिवलोके महीयते ॥ ६-२४२ ॥
 शिवायतनवित्तानां रक्षार्थं यः प्रयच्छति ।
 धनुःखड्गायुधादीनि तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ६-२४३ ॥
 एकैकस्मिन्परिज्ञेयमायुधे चापि वै फलम् ।
 वर्षकोट्यष्टकं भोगैः शिवलोके महीयते ॥ ६-२४४ ॥
 यः स्वात्मभोगभृत्यर्थं कुसुमानि निवेदयेत् ।
 शिवाय गुरवे वापि तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ६-२४५ ॥
 यावदन्योऽन्यसंबन्धास्तस्यांशाः परिकीर्तिताः ।
 वर्षलक्षं स तावच्च शिवलोके प्रमोदते ॥ ६-२४६ ॥
 नष्टापहृतमन्विष्य पुनर्वित्तं निवेदयेत् ।
 शिवात्मकं शिवायैव तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ६-२४७ ॥
 यावच्छिवाय तद्वित्तं प्राङ्निवेद्य फलं स्मृतम् ।
 नष्टमानीय तद्भूयः पुण्यं शतगुणं लभेत् ॥ ६-२४८ ॥
 देवद्रव्यं हृतं नष्टमन्वेष्यमपि यत्नतः ।
 न प्राप्नोति तदा तस्य प्राप्नुयाद्विद्वगुणं फलम् ॥ ६-२४९ ॥
 ताम्रकुम्भकटाहाद्यं यः शिवाय निवेदयेत् ।
 शिवात्मकं शिवायैव तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ६-२५० ॥
 यावच्छिवाय तद्वित्तं प्राङ्निवेद्य फलं स्मृतम् ।
 नष्टमानीय तद्भूयः पुण्यं शतगुणं लभेत् ॥ ६-२५१ ॥
 स्नानसत्त्वोपभोगाय तस्य पुण्यफलं शृणु ।
 यावत्तत्फलसंख्यां ताम्रोपकरणे स्थितम् ॥ ६-२५२ ॥
 पले पले वर्षकोटिं मोदते स शिवे पुरे ।
 यः पत्रपुष्पवस्तूनां दद्यादाधारभाजनम् ॥ ६-२५३ ॥
 तद्वस्तुदातुर्यत्पुण्यं तत्पुण्यं सकलं भवेत् ।
 दत्त्वोपकरणं किञ्चिदपि यो वित्तमर्थिनाम् ॥ ६-२५४ ॥
 यद्वस्तु कुरुते तेन तत्प्रदानफलं लभेत् ।
 यः शौचपीतवस्त्राणि क्षाराद्यैः शिवयोगिनाम् ॥ ६-२५५ ॥
 स पापमलनिर्मुक्तः शिवलोकमवाप्नुयात् ।
 यः पुष्पपट्टसंयुक्तं पटगर्भं च कम्बलम् ॥ ६-२५६ ॥
 प्रदद्याच्छिवयोगिभ्यस्तस्य पुण्यफलं शृणु ।
 तेषां च वस्त्रतन्तूनां यावत्संख्या विधीयते ॥ ६-२५७ ॥
 तावद्वर्षसहस्राणि भोगान्भुङ्क्ते शिवे पुरे ।
 श्लक्ष्णवस्त्राणि शुक्लानि दद्याद्यः शिवयोगिने ॥ ६-२५८ ॥
 चित्रवस्त्राणि तद्भक्त्या तस्य पुण्यफलं शृणु ।
 यावत्तत्सूक्ष्मवस्त्राणां तन्तुसंख्या विधीयते ॥ ६-२५९ ॥
 तावद्युगानि संभोगैः शिवलोके महीयते ।
 शङ्खापत्रं तु विस्तीर्णं भाण्डं वापि सुशोभनम् ॥ ६-२६० ॥
 प्रदद्याच्छिवयोगिभ्यस्तस्य पुण्यफलं शृणु ।
 दिव्यं विमानमारूढः सर्वकामसमन्वितम् ॥ ६-२६१ ॥
 कल्पकोट्ययुतं साग्रं शिवलोके महीयते ।

शुक्त्यादीनि च पात्राणि शोभनान्यमलानि च ॥ ६-२६२ ॥
 निवेद्य शिवयोगिभ्यः शङ्खार्धेन फलं लभेत् ।
 स्फाटिकानां च पात्राणां शङ्खतुल्यफलं स्मृतम् ॥ ६-२६३ ॥
 शैलजानां तदर्धेन पात्राणां च तदर्धकम् ।
 तालखर्जूरपात्राणां वंशजानां निवेदने ॥ ६-२६४ ॥
 अन्येषामेवमादीनां पुण्यं वाक्ष्यार्धसंमितम् ।
 वंशजार्धसमं पुण्यं फलपात्रनिवेदने ॥ ६-२६५ ॥
 नानापर्णपुटाणां च साराणां वा फलार्धकम् ।
 यस्ताम्रकांस्यपात्राणि शोभनान्यमलानि च ॥ ६-२६६ ॥
 स्नानभोजनपानार्थं दद्याद्यः शिवयोगिने ।
 ताम्रां कांसीं त्रिलोहीं वा यः प्रदद्यात्त्रिपादिकाम् ॥ ६-२६७ ॥
 भोजने भोजनाधारं गुरवे तत्फलं शृणु ।
 यावत्तत्पलसंख्यानं त्रिपाद्या भोजनेषु च ॥ ६-२६८ ॥
 तावद्युगसहस्राणि भोगान्भुङ्क्ते शिवे पुरे ।
 लोहं त्रिपादिकं दत्त्वा सत्कृत्वा शिवयोगिने ॥ ६-२६९ ॥
 दशकल्पान्महाभोगैर्नरः शिवपुरे वसेत् ।
 यः प्रदद्यात्त्रिविष्टम्भं भिक्षापात्रसमाश्रयम् ॥ ६-२७० ॥
 वंशजं दारुजं वापि तस्य पुण्यफलं शृणु ।
 दिव्यस्त्रीभोगसंपन्नो विमाने महति स्थितः ॥ ६-२७१ ॥
 चतुर्युगसहस्रं तु भोगान्भुङ्क्ते शिवे पुरे ।
 भिक्षापात्रमुखाच्छादम्वस्त्रपर्णादिकल्पितम् ॥ ६-२७२ ॥
 दत्त्वा शिवपुरे भोगान्कल्पमेकं वसेन्नरः ।
 संश्रयं यः प्रदद्याच्च भिक्षापात्रे कमण्डलौ ॥ ६-२७३ ॥
 कल्पितं वस्त्रसूत्राद्यैस्तस्य पुण्यफलं शृणु ।
 तद्वस्त्रपूततन्तूनां संख्या यावद्विधीयते ॥ ६-२७४ ॥
 तावद्वर्षसहस्राणि रुद्रलोके महीयते ।
 सूत्रवल्कलवालैर्वा शिष्यभाण्डसमाश्रयम् ॥ ६-२७५ ॥
 यः कृत्वा दामनीयोक्त्रं प्रग्रहं रज्जुमेव वा ।
 एवमादीनि चान्यानि वस्तूनि विनिवेदयेत् ॥ ६-२७६ ॥
 शिवगोष्ठोपयोगार्थं तस्य पुण्यफलं शृणु ।
 यावत्तद्रज्जुसंख्यानं प्रदद्याच्छिवगोकुले ॥ ६-२७७ ॥
 तावच्चतुर्युगं देही शिवलोके महीयते ।
 यथा यथा प्रियं वस्त्रं शोभनं च यथा यथा ॥ ६-२७८ ॥
 तथा तथा महापुण्यं तद्दानादुत्तरोत्तरम् ।
 यः पन्थानं दिशेत्पृष्ठं प्रणष्टं च गवादिकं ॥ ६-२७९ ॥
 स गोदानसमं पुण्यं प्रज्ञासौख्यं च विन्दति ।
 कृत्वोपकारमार्तानां स्वर्गं याति न संशयः ॥ ६-२८० ॥
 अपि कण्ठकमुद्गत्य किमुतान्यं महागुणम्(?) ।
 अन्नपानौषधीनां च यः प्रदातारमुद्दिशेत् ॥ ६-२८१ ॥
 आर्तानां तस्य विज्ञेयं दातुस्तत्सदृशं फलम् ।
 शिवाय तस्य संरुद्धं कर्म तिष्ठति यद्विना ॥ ६-२८२ ॥
 तदल्पमपि यज्ञाङ्गं दत्त्वा यज्ञफलं लभेत् ।
 अपि काशकुशं सूत्रं गोमयं समिदिन्धनम् ॥ ६-२८३ ॥

शिवयज्ञोपयोगार्थं प्रवक्ष्यामि समासतः ।
 सर्वेषां शिवभक्तानां दद्याद्यत्किंचिदादरात् ।
 दत्त्वा यज्ञफलं विद्यात्किमु तद्वस्तुदानतः ॥ ६-२८४ ॥
 ॥ इति शिवोपनिषदि फलोपकरणप्रदानाध्यायः षष्ठः ॥

अथ स्वर्गापवर्गार्थं प्रवक्ष्यामि समासतः ।
 सर्वेषां शिवभक्तानां शिवाचारमनुत्तमम् ॥ ७-१ ॥
 शिवः शिवाय भूतानां यस्माद्दानं प्रयच्छति ।
 गुरुमूर्तिः स्थितस्तस्मात्पूजयेत्सततं गुरुम् ॥ ७-२ ॥
 नालक्षणे यथा लिङ्गे सान्निध्यं कल्पयेच्छिवः ।
 अल्पागमे गुरौ तद्वत्सान्निध्यं न प्रकल्पयेत् ॥ ७-३ ॥
 शिवज्ञानार्थतत्त्वज्ञः प्रसन्नमनसं गुरुम् ।
 शिवः शिवं समास्थाय ज्ञानं वक्ति न हीतरः ॥ ७-४ ॥
 गुरुं च शिववद्भक्त्या नमस्कारेण पूजयेत् ।
 कृताञ्जलिस्त्रिसंध्यं च भूमिविन्यस्तमस्तकः ॥ ७-५ ॥
 न विविक्तमनाचान्तम्(?) चङ्क्रमन्तं तथाकुलम् ।
 समाधिस्थं व्रजन्तं च नमस्कुर्याद्गुरुं बुधः ॥ ७-६ ॥
 व्याख्याने तत्समाप्तौ च संप्रश्ने स्नानभोजने ।
 भुक्त्वा च शयने स्वप्ने नमस्कुर्यात्सदा गुरुम् ॥ ७-७ ॥
 ग्रामान्तरमभिप्रेप्सुर्गुरोः कुर्यात्प्रदक्षिणम् ।
 सार्वार्द्धिकप्रणामं च पुनः कुर्यात्तदागतः ॥ ७-८ ॥
 पर्वोत्सवेषु सर्वेषु दद्याद्गन्धपवित्रकम् ।
 शिवज्ञानस्य चारम्भे प्रवासगमनागतौ ॥ ७-९ ॥
 शिवधर्मव्रतारम्भे तत्समाप्तौ च कल्पयेत् ।
 प्रसादनाय कुपितो विजित्य च रिपुं तथा ॥ ७-१० ॥
 पुण्याहे ग्रहशान्तौ च दीक्षायां च सदक्षिणम् ।
 आचार्यं पदसंप्राप्तौ पवित्रे चोपविग्रहे ॥ ७-११ ॥
 उपानच्छत्रशयनं वस्त्रमासनभूषणम् ।
 पात्रदण्डाक्षसूत्रं वा गुरुसक्तं न धारयेत् ॥ ७-१२ ॥
 हास्यनिष्ठीवनास्फोटमुच्चभाष्यविजृम्भणम् ।
 पादप्रसारणं गतिं न कुर्याद्गुरुसंनिधौ ॥ ७-१३ ॥
 हीनान्नपानवस्त्रः स्यान्नीचशय्यासनो गुरोः ।
 न यथेष्टश्च संतिष्ठेत्कलहं च विवर्जयेत् ॥ ७-१४ ॥
 प्रतिवाते ऽनुवाते वा न तिष्ठेद्गुरुणा सह ।
 असंश्रये च सततं न किंचित्कीर्तयेद्गुरोः ॥ ७-१५ ॥
 अन्यासक्तो न भुञ्जानो न तिष्ठन्नपराङ्मुखः ।
 न शयनो न चासीनः संभास्येद्गुरुणा सह ॥ ७-१६ ॥
 दृष्टवैव गुरुमायान्तमुत्तिष्ठेद्दूरतस्त्वरम् ।
 अनुज्ञातश्च गुरुणा संविशेच्चानुपृष्ठतः ॥ ७-१७ ॥
 न कण्ठं प्रावृतं कुर्यान्न च तत्रावसक्तिकाम् ।
 न पादधावनस्नानं यत्र पश्येद्गुरुः स्थितः ॥ ७-१८ ॥
 न दन्तधावनाभ्यङ्गमायामोद्धर्तनक्रियाः ।
 उत्सर्गपरिधानं च गुरोः कुर्वीत पश्यतः ॥ ७-१९ ॥
 गुरुर्यदप्येत्किंचिद्गृहासन्नं तदञ्जलौ ।

पात्रे वा पुरतः शिष्यस्तद्वक्त्रमभिवीक्षयन् ॥ ७-२० ॥
 यदर्पयेद्गुरुः किञ्चि तन्नम्रः पुरतः स्थितः ।
 पाणिद्वयेन गृह्णीयत्स्थापयेत्तच्च सुस्थितम् ॥ ७-२१ ॥
 न गुरोः कीर्तयेन्नाम परोऽक्षमपि केवलम् ।
 समानसंज्ञमन्यं वा नाह्वयीत तदाख्यया ॥ ७-२२ ॥
 स्वगुरुस्तद्गुरुश्चैव यदि स्यातां समं क्वचित् ।
 गुरोर्गुरुस्तयोः पूज्यः स्वगुरुश्च तदाज्ञया ॥ ७-२३ ॥
 अनिवेद्य न भुञ्जीत भुक्त्वा चास्य निवेदयेत् ।
 नाविज्ञाप्य गुरुं गच्छेद्ब्रह्मिः कार्येण केनचित् ॥ ७-२४ ॥
 गुर्वाज्ञया कर्म कृत्वा तत्समाप्तौ निवेदयेत् ।
 कृत्वा च नैत्यकं सर्वमधीयीताज्ञया गुरोः ॥ ७-२५ ॥
 मृद्भस्मगोमयजलं पत्रपुष्पेन्धनं समित् ।
 पर्याप्तमष्टकं ह्येतद्गुर्वर्थं तु समाहरेत् ॥ ७-२६ ॥
 भैषज्याहारपात्राणि वस्त्रशय्यासनं गुरोः ।
 आनयेत्सर्वयत्नेन प्रार्थयित्वा धनेश्वरान् ॥ ७-२७ ॥
 गुरोर्न खण्डयेदाज्ञामपि प्राणान्परित्यजेत् ।
 कृत्वाज्ञां प्राप्नुयान्मुक्तिं लङ्घयन्नरकं व्रजेत् ॥ ७-२८ ॥
 पर्यटेत्पृथिवीं कृत्स्नां सशैलवनकाननाम् ।
 गुरुभैषज्यसिद्ध्यर्थमपि गच्छेद्द्रसातलम् ॥ ७-२९ ॥
 यदादिशेद्गुरुः किञ्चित्तत्कुर्यादविचारतः ।
 अमीमांस्या हि गुरवः सर्वकार्येषु सर्वथा ॥ ७-३० ॥
 नोत्थापयेत्सुखासीनं शयानं न प्रबोधयेत् ।
 आसीनो गुरुमासीनमभिगच्छेत्प्रतिष्ठितम् ॥ ७-३१ ॥
 पथि प्रयान्तं यान्तं च यत्नाद्विश्रमयेद्गुरुम् ।
 क्षित्पिपासातुरं स्नातं ज्ञात्वा शक्तं च भोजयेत् ॥ ७-३२ ॥
 अभ्यङ्गोद्धर्तनं स्नानं भोजनशीवमार्जनम् ।
 गात्रसंवाहनं रात्रौ पादाभ्यङ्गं च यत्नतः ॥ ७-३३ ॥
 प्रातः प्रसाधनं दत्त्वा कार्यं संमार्जनाञ्जनम् ।
 नानापुष्पप्रकरणं श्रीमद्वाख्यानमण्डपे ॥ ७-३४ ॥
 स्थाप्यासनं गुरोः पूज्यं शिवज्ञानस्य पुस्तकम् ।
 तत्र तिष्ठेत्प्रतीक्षस्तद्गुरोरागमनं क्रमात् ॥ ७-३५ ॥
 गुरोर्निन्दापवादं च श्रुत्वा कर्णौ पिधापयेत् ।
 अन्यत्र चैव सर्पेत्तु निगृह्णीयादुपायतः ॥ ७-३६ ॥
 न गुरोरप्रियं कुर्यात्पीडितस्तारितोऽपि वा ।
 नोच्चारयेच्च तद्वाक्यमुच्चार्य नरकं व्रजेत् ॥ ७-३७ ॥
 गुरुरेव पिता माता गुरुरेव परः शिवः ।
 यस्यैव निश्चितो भावस्तस्य मुक्तिर्न दूरतः ॥ ७-३८ ॥
 आहाराचारधर्माणां यत्कुर्याद्गुरुरीश्वरः ।
 तथैव चानुकुर्वीत नानुयुञ्जीत कारणम् ॥ ७-३९ ॥
 यज्ञस्तपांसि नियमात्तानि वै विविधानि च ।
 गुरुवाक्ये तु सर्वाणि संपद्यन्ते न संशयः ॥ ७-४० ॥
 अज्ञानपङ्कनिर्मग्नं यः समुद्धरते जनम् ।
 शिवज्ञानात्महस्तेन कस्तं न प्रतिपूजयेत् ॥ ७-४१ ॥

इति यः पूजयेन्नित्यं गुरुमूर्तिस्थमीश्वरम् ।
 सर्वपापविनिर्मुक्तः प्राप्नोति परमं पदम् ॥ ७-४२ ॥
 स्नात्वाभसा भस्मना वा शुक्लवस्त्रोपवीतवान् ।
 दूर्वागर्भस्थितं पुष्पं गुरुः शिरसि धारयेत् ॥ ७-४३ ॥
 रोचनालभनं कुर्याद्भूययेदात्मनस्तनुम् ।
 अङ्गुलीयाक्षसूत्रं च कर्णमात्रे च धारयेत् ॥ ७-४४ ॥
 गुरुरेवंविधः श्रीमान्नित्यं तिष्ठेत्समाहितः ।
 यस्माज्ज्ञानोपदेशार्थं गुरुरास्ते सदाशिवः ॥ ७-४५ ॥
 धारयेत्पादुके नित्यं मृदुवर्मप्रकल्पिते ।
 प्रगृह्य दण्डं छत्रं वा पर्यटेदाश्रमाद्ब्रह्मिः ॥ ७-४६ ॥
 न भूमौ विन्यसेत्पादमन्तर्धानं विना गुरुः ।
 कुशपादकमाक्रम्य तर्पणार्थं प्रकल्पयेत् ॥ ७-४७ ॥
 पादस्थानानि पत्राद्यैः कृत्वा देवगृहं विशेत् ।
 पात्रास्तरितपादश्च (?) नित्यं भुञ्जीत वाग्यतः ॥ ७-४८ ॥
 न पादौ धावयेत्कांस्ये लोहे वा परिकल्पिते ।
 शौचयेत्तृणगर्भायां द्वितीयायां तथाचमेत् ॥ ७-४९ ॥
 न रक्तमुल्बणं वस्त्रं धारयेत्कुसुमानि च ।
 न बहिर्गन्धमाल्यानि वासांसि मलिनानि च ॥ ७-५० ॥
 केशास्थीनि कपालानि कार्पासास्थितुषाणि च ।
 अमेध्याङ्गारभस्मानि नाधितिष्ठेद्द्रजांसि च ॥ ७-५१ ॥
 न च लोष्टं विमृदनीयान्न च छिन्द्यान्नसैस्तृणम् ।
 न पत्रपुष्पमूल्यानि वंशमङ्गलकाष्ठिताम् ॥ ७-५२ ॥
 एवमादीनि चान्यानि पाणिभ्यां न च मर्दयेत् ।
 न दन्तखादनं कुर्याद्रोमाण्युत्पाटयेन्न च ॥ ७-५३ ॥
 न पङ्क्यामुल्लिखेद्भूमिं लोष्टकाष्ठैः करेण वा ।
 न नखांश्च नखैर्विध्यान्न कण्डूयेन्नसैस्तनुम् ॥ ७-५४ ॥
 मुहुर्मुहुः शिरः श्मश्रु न स्पृशेत्करजैर्बुधः ।
 न लिष्ठाकर्षणं कुर्यादात्मनो वा परस्य वा ॥ ७-५५ ॥
 सौवर्ण्यरौप्यताम्रैश्च शृङ्गदन्तशलाकया ।
 देहकण्डूयनं कार्यं वंशकाष्ठीकवीरणैः (?) ॥ ७-५६ ॥
 न विचित्तं प्रकुर्वीत दिशश्चैवावलोकयन् ।
 न शोकार्तश्च संतिष्ठेद्भूत्वा पाणौ कपोलकम् ॥ ७-५७ ॥
 न पाणिपादवाक्चक्षुः- श्रोत्रशिशनगुदोदरैः ।
 चापलानि न कुर्वीत स सर्वार्थमवाप्नुयात् ॥ ७-५८ ॥
 न कुर्यात्केनचिद्द्वारमध्रुवे जीविते सति ।
 लोककौतूहलं पापं संध्यां च परिवर्जयेत् ॥ ७-५९ ॥
 न कुद्वारेण वेश्मानि नगरं ग्राममाविशेत् ।
 न दिवा प्रावृत्तशिरा रात्रौ प्रावृत्त्य पर्यटेत् ॥ ७-६० ॥
 नातिभ्रमणशीलः स्यान्न विशेच्च गृहाद्गृहम् ।
 न चाज्ञानमधीयीत शिवज्ञानं समभ्यसेत् ॥ ७-६१ ॥
 शिवज्ञानं परं ब्रह्म तदारभ्य न संत्यजेत् ।
 ब्रह्मासाध्यं च यो गच्छेद्ब्रह्महा स प्रकीर्तितः ॥ ७-६२ ॥
 कृताञ्जलिः स्थितः शिष्यो लघुवस्त्रमुदङ्मुखः ।

शिवमन्त्रं समुच्चार्य प्राङ्मुखो ऽध्यापयेद्गुरुः ॥ ७-६३ ॥
 नागदन्तादिसंभूतं चतुरश्रं सुशोभनम् ।
 हेमरत्नचितं वापि गुरोरासनमुत्तमम् ॥ ७-६४ ॥
 न शुश्रूषार्थकामाश्च न च धर्मः प्रदृश्यते ।
 न भक्तिर्न यशः क्रौर्यं न तमध्यापयेद्गुरुः ॥ ७-६५ ॥
 देवाग्निगुरुगोष्ठीषु व्याख्याध्ययनसंसदि ।
 प्रश्ने वादे ऽनृते ऽशौचे दक्षिणं बाहुमुद्वरेत् ॥ ७-६६ ॥
 वशे सततनम्रः स्यात्संहृत्याङ्गानि कूर्मवत् ।
 तत्संमुखं च निर्गच्छेन्नमस्कारपुरस्सरः ॥ ७-६७ ॥
 देवाग्निगुरुविप्राणां न ब्रजेदन्तरेण तु ।
 नार्पयेन्न च गृह्णीयात्किंचिद्वस्तु तदन्तरा ॥ ७-६८ ॥
 न मुखेन धमेदग्निं नाधःकुर्यान्न लङ्घयेत् ।
 न क्षिपेदशुचिं वह्नौ न च पादौ प्रतापयेत् ॥ ७-६९ ॥
 तृणकाष्ठादिगहने जन्तुभिश्च समाकुले ।
 स्थाने न दीपयेदग्निं दीप्तं चापि ततः क्षिपेत् ॥ ७-७० ॥
 अग्निं युगपदानीय धारयेत् प्रयत्नतः ।
 ज्वलन्तं न प्रदीपं च स्वयं निर्वापयेद्बुधः ॥ ७-७१ ॥
 शिवव्रतधरं दृष्ट्वा समुत्थाय सदा द्रुतम् ।
 शिवो ऽयमिति संकल्प्य हर्षितः प्रणमेत्ततः ॥ ७-७२ ॥
 भोगान्ददाति विपुलान्लिङ्गे संपूजितः शिवः ।
 अग्नौ च विविधां सिद्धिं गुरौ मुक्तिं प्रयच्छति ॥ ७-७३ ॥
 मोक्षार्थं पूजयेत्तस्मान्गुरुमूर्तिस्थमीश्वरम् ।
 गुरुभक्त्या लभेज्ज्ञानं ज्ञानान्मुक्तिमवाप्नुयात् ॥ ७-७४ ॥
 सर्वपर्वसु यत्नेन ह्येषु संपूजयेच्छिवम् ।
 कुर्यादायतने शोभां गुरुस्थानेषु सर्वतः ॥ ७-७५ ॥
 नरद्वयोच्छ्रिते पीठे सर्वशोभासमन्विते ।
 संस्थाप्य मणिजं लिङ्गं स्थाने कुर्याज्जगद्धितम् ॥ ७-७६ ॥
 अन्नपानविशेषैश्च नैवेद्यमुपकल्पयेत् ।
 भोजयेद्व्रतिनश्चात्र स्वगुरुं च विशेषतः ॥ ७-७७ ॥
 पूजयेच्च शिवज्ञानं वाचयीत च पर्वसु ।
 दर्शयेच्छिवभक्तेभ्यः सत्पूजां परिकल्पिताम् ॥ ७-७८ ॥
 प्रियं ब्रूयात्सदा तेभ्यः प्रदेयं चापि शक्तितः ।
 एवं कृते विशेषेण प्रसीदति महेश्वरः ॥ ७-७९ ॥
 छिन्नं भिन्नं मृतं नष्टं वर्धते नास्ति केवलम् ।
 इत्याद्यान्न वदेच्छब्दान्साक्षाद्ब्रूयात्तु मङ्गलम् ॥ ७-८० ॥
 अधेनुं धेनुमित्येव ब्रूयाद्भद्रमभद्रकम् ।
 कपालं च भगालं स्यात्परमं मङ्गलं वदेत् ॥ ७-८१ ॥
 ऐन्द्रं धनुर्मणिधनुर्दाहकाष्ठादि चन्दनम् ।
 स्वर्यातं च मृतं ब्रूयाच्छिवीभूतं च योगिनम् ॥ ७-८२ ॥
 द्विधाभूतं वदेच्छिन्नं भिन्नं च बहुधा स्थितम् ।
 नष्टमन्वेषणीयं च रिक्तं पूर्णाभिवर्धितम् ॥ ७-८३ ॥
 नास्तीति शोभनं सर्वमाद्यमङ्गाभिवर्धनम् ।
 सिद्धिमद्ब्रूहि गच्छन्तं सुप्तं ब्रूयात्प्रवर्धितम् ॥ ७-८४ ॥

न म्लेच्छमूर्खपतितैः क्रूरैः संतापवेदिभिः ।
 दुर्जनैरवलितैश्च क्षुद्रैः सह न संवदेत् ॥ ७-८५ ॥
 नाधार्मिकनृपाक्रान्ते न दंशमशकावृते ।
 नातिशीतजलाकीर्णे देशे रोगप्रदे वसेत् ॥ ७-८६ ॥
 नासनं शयनं पानं नमस्काराभिवादनम् ।
 सोपानत्कः प्रकुर्वीत शिवपुस्तकवाचनम् ॥ ७-८७ ॥
 आचार्यं दैवतं तीर्थमुद्रूतोदं मृदं दधि ।
 वटमश्वत्थकपिलां दीक्षितोदधिसंगमम् ॥ ७-८८ ॥
 यानि चैषां प्रकाराणि मङ्गलानीह कानिचित् ।
 शिवायेति नमस्कृत्वा प्रोक्तमेतत्प्रदक्षिणम् ॥ ७-८९ ॥
 उपानच्छत्रवस्त्राणि पवित्रं करकं स्रजम् ।
 आसनं शयनं पानं धृतमन्यैर्न धारयेत् ॥ ७-९० ॥
 पालाशमासनं शय्यां पादुके दन्तधावनम् ।
 वर्जयेच्चापि निर्यासं रक्तं न तु समुद्रवम् ॥ ७-९१ ॥
 संध्यामुपास्य कुर्वीत नित्यं देहप्रसाधनम् ।
 स्पृशेद्वन्देच्च कपिलां प्रदद्याच्च गवां हितम् ॥ ७-९२ ॥
 यः प्रदद्याद्गवां सम्यक्फलानि च विशेषतः ।
 क्षेत्रमुद्दामयेच्चापि तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ७-९३ ॥
 यावत्तत्पत्रकुसुम- कन्दमूलफलानि च ।
 तावद्वर्षसहस्राणि शिवलोके महीयते ॥ ७-९४ ॥
 कृशरोगार्तवृद्धानां त्यक्तानां निर्जने वने ।
 क्षुत्पिपासातुराणां च गवां विह्वलचेतसाम् ॥ ७-९५ ॥
 नीत्वा यस्तृणतोयानि वने यत्नात्प्रयच्छति ।
 करोति च परित्राणं तस्य पुण्यफलं शृणु ॥ ७-९६ ॥
 कुलैकविंशकोपेतः पत्नीपुत्रादिसंयुतः ।
 मित्रभृत्यैरुपेतश्च श्रीमच्छिवपुरं व्रजेत् ॥ ७-९७ ॥
 तत्र भुक्त्वा महाभोगान्विमानैः सार्वकामिकैः ।
 स महाप्रलयं यावत्तदन्ते मुक्तिमाप्नुयात् ॥ ७-९८ ॥
 गोब्राह्मणपरित्राणं सकृत्कृत्वा प्रयत्नतः ।
 मुच्यते पञ्चभिर्घोरैर्महद्भिः पातकैर्द्रुतम् ॥ ७-९९ ॥
 अहिंसा सत्यमस्तेयं ब्रह्मचर्यमकल्कता ।
 अक्रोधो गुरुशुश्रूषा शौचं संतोषमार्जवम् ॥ ७-१०० ॥
 अहिंसाद्या यमाः पञ्च यतीनां परिकीर्तिताः ।
 अक्रोधाद्याश्च नियमाः सिद्धिवृद्धिकराः स्मृताः ॥ ७-१०१ ॥
 दशलाक्षणिको धर्मः शिवाचारः प्रकीर्तितः ।
 योगीन्द्राणां विशेषेण शिवयोगप्रसिद्धये ॥ ७-१०२ ॥
 न विन्दति नरो योगं पुत्रदारादिसंगतः ।
 निबद्धः स्नेहपाशेन मोहस्तम्भबलीयसा ॥ ७-१०३ ॥
 मोहात्कुटुम्बसंसक्तस्तृणया शृङ्खलीकृतः ।
 बालैर्बद्धस्तु लोको ऽयं मुसलेनाभिहिन्यते ॥ ७-१०४ ॥
 इमे बालाः कथं त्याज्या जीविष्यन्ति मया विना ।
 मोहाद्धि चिन्तयत्येवं परमार्थी न पश्यति ॥ ७-१०५ ॥
 संपर्कादुदरे न्यस्तः शुक्रबिन्दुरचेतनः ।

स पित्रा केन यत्नेन गर्भस्थः परिपालितः ॥ ७-१०६ ॥
कर्कशाः कठिना भक्षा जीर्यन्ते यत्र भक्षिताः ।
तस्मिन्नेवोदरे शुक्रं किं न जीर्यति भक्ष्यवत् ॥ ७-१०७ ॥
येनैतद्योजितं गर्भं येन चैव विवर्धितम् ।
तेनैव निर्गत् भूयः कर्मणा स्वेन पाल्यते ॥ ७-१०८ ॥
न कश्चित्कस्यचित्पुत्रः पिता माता न कस्यचित् ।
यत्स्वयं प्राक्तनं कर्म पिता मातेति तत्स्मृतम् ॥ ७-१०९ ॥
येन यत्र कृतं कर्म स तत्रैव प्रजायते ।
पितरौ चास्य दासत्वं कुरुतस्तत्प्रचोदितौ ॥ ७-११० ॥
न कश्चित्कस्यचिच्छुक्तः कर्तुं दुःखं सुखानि च ।
करोति प्राक्तनं कर्म मोहाल्लोकस्य केवलम् ॥ ७-१११ ॥
कर्मदायादसंबन्धादुपकारः परस्परम् ।
दृश्यते नापकारश्च मोहेनात्मनि मन्यते ॥ ७-११२ ॥
ईश्वराधिष्ठितं कर्म फलतीह शुभाशुभम् ।
ग्रामस्वामिप्रसादेन सुकृतं कर्षणं यथा ॥ ७-११३ ॥
द्वयं देवत्वमोक्षाय ममेति न ममेति च ।
ममेति बध्यते जन्तुर्न ममेति विमुच्यते ॥ ७-११४ ॥
द्व्यक्षरं च भवेन्मृत्युस्यक्षरं ब्रह्म शाश्वतम् ।
ममेति द्व्यक्षरं मृत्युस्यक्षरं न ममेति च ॥ ७-११५ ॥
तस्मादात्मन्यहंकारमुत्सृज्य प्रविचारतः ।
विधूयाशेषसङ्गांश्च मोक्षोपायं विचिन्तयेत् ॥ ७-११६ ॥
ज्ञानाद्योगपरिक्लेशं कुप्रावरणभोजनम् ।
कुचर्यां कुनिवासं च मोक्षार्थी न विचिन्तयेत् ॥ ७-११७ ॥
न दुःखेन विना सौख्यं दृश्यते सर्वदेहिनाम् ।
दुःखं तन्मात्रकं ज्ञेयं सुखमानन्त्यमुत्तमम् ॥ ७-११८ ॥
सेवायां पाशुपाल्ये च वानिज्ये कृषिकर्मणि ।
तुल्ये सति परिक्लेशे वरं क्लेशो विमुक्तये ॥ ७-११९ ॥
स्वर्गापवर्गयोरेकं यः शीघ्रं न प्रसाधयेत् ।
याति तेनैव देहेन स मृतस्तप्यते चिरम् ॥ ७-१२० ॥
यदवश्यं पराधीनैस्त्यजनीयं शरीरकम् ।
कस्मात्तेन विमूढात्मा न साधयति शाश्वतम् ॥ ७-१२१ ॥
यौवनस्था गृहस्थाश्च प्रासादस्थाश्च ये नृपाः ।
सर्व एव विशीर्यन्ते शुष्कस्निग्धान्नभोजनाः ॥ ७-१२२ ॥
अनेकदोषदुष्टस्य देहस्यैको महान्गुणह ।
यां यामवस्थामाप्नोति तां तामेवानुवर्तते ॥ ७-१२३ ॥
मन्दं परिहरन्कर्म स्वदेहमनुपालयेत् ।
वर्षासु जीर्णकटवत्तिष्ठन्नप्यवसीदति ॥ ७-१२४ ॥

न ते ऽत्र देहिनः सन्ति ये तिष्ठन्ति सुनिश्चलाः ।
सर्वे कुर्वन्ति कर्माणि विकृशाः पूर्वकर्मभिः ॥ ७-१२५ ॥
तुल्ये सत्यपि कर्तव्ये वरं कर्म कृतं परम् ।
यः कृत्वा न पुनः कुर्यान्नानाकर्म शुभाशुभम् ॥ ७-१२६ ॥
तस्मादन्तर्बहिश्चिन्तामनेकाकारसंस्थिताम् ।
संत्यज्यात्महितार्थाय स्वाध्यायध्यानमभ्यसेत् ॥ ७-१२७ ॥
विविक्ते विजने रम्ये पुष्पाश्रमविभूषिते ।
स्थानं कृत्वा शिवस्थाने ध्यायेच्छान्तं परं शिवम् ॥ ७-१२८ ॥
ये ऽतिरम्याण्यरण्यानि सुजलानि शिवानि तु ।
विहायाभिरता ग्रामे प्रायस्ते दैवमोहिताः ॥ ७-१२९ ॥
विवेकिनः प्रशान्तस्य यत्सुखं ध्यायतः शिवम् ।
न तत्सुखं महेन्द्रस्य ब्रह्मणः केशवस्य वा ॥ ७-१३० ॥
इति नामामृतं दिव्यं महाकालादवाप्तवान् ।
विस्तरेणानुपूर्वाच्च ऋष्यात्रेयः(?) सुनिश्चितम् ॥ ७-१३१ ॥
प्रज्ञामथा विनिर्मथ्य(?) शिवज्ञानमहोदधिम् ।
ऋष्यात्रेयः समुद्धृत्य प्राहेदमणुमात्रकम् ॥ ७-१३२ ॥
शिवधर्मे महाशास्त्रे शिवधर्मस्य चोत्तरे ।
यदनुक्तं भवेत्किञ्चित्तदत्र परिकीर्तितम् ॥ ७-१३३ ॥
त्रिदैवत्यमिदं शास्त्रं मुनीन्द्रात्रेयभाषितम् ।
तिर्यङ्मुन्युजदेवानां सर्वेषां च विमुक्तिदम् ॥ ७-१३४ ॥
नन्दिस्कन्दमहाकालास्त्रयो देवाः प्रकीर्तिताः ।
चन्द्रात्रेयस्तथात्रिश्च ऋष्यात्रेयो मुनित्रयम् ॥ ७-१३५ ॥
एतैर्महात्मभिः प्रोक्ताः शिवधर्माः समासतः ।
सर्वलोकोपकारार्थं नमस्तेभ्यः सदा नमः ॥ ७-१३६ ॥
तेषां शिष्यप्रशिष्यैश्च शिवधर्मप्रवक्तृभिः ।
व्याप्तं ज्ञानसरः शार्वं विकचैरिव पङ्कजैः ॥ ७-१३७ ॥
ये श्रावयन्ति सततं शिवधर्मं शिवार्थिनाम् ।
ते रुद्रास्ते मुनीन्द्राश्च ते नमस्याः स्वभक्तितः ॥ ७-१३८ ॥
ये समुत्थाय शृण्वन्ति शिवधर्मं दिने दिने ।
ते रुद्रा रुद्रलोकेशा न ते प्रकृतिमानुषाः ॥ ७-१३९ ॥
शिवोपनिषदं ह्येतदध्यायैः सप्तभिः स्मृतम् ।
ऋष्यात्रेयसगोत्रेण मुनिना हितकाम्यया ॥ ७-१४० ॥
॥ इति शिवोपनिषदि शिवाचाराध्यायः सप्तमः ॥
॥ इति शिवोपनिषत्समाप्ता ॥